

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΠΡΩΤΟΝ

ΤΗΣ ΕΠΙΣΗΜΟΥ ΕΦΗΜΕΡΙΔΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ὕπ' Ἀρ. 1257 τῆς 20ῆς ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1976

ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

Ὁ περὶ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Συμβάσεως περὶ Κρατικοῦ Προνομίου Ἑτεροδικίας καὶ Πρόσθετον Πρωτόκολλον (Κυρωτικός) Νόμος τοῦ 1976 ἐκδίδεται διὰ δημοσιεύσεως εἰς τὴν ἐπίσημον ἑφημερίδα τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας συμφώνως τῷ Ἀρθρῷ 52 τοῦ Συντάγματος.

Ἀριθμὸς 6 τοῦ 1976

ΝΟΜΟΣ ΚΥΡΩΝ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΝ ΣΥΜΒΑΣΙΝ ΠΕΡΙ ΚΡΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΝΟΜΙΟΥ ΕΤΕΡΟΔΙΚΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΘΕΤΟΝ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΝ

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

1. Ὁ παρῶν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Εὐρωπαϊκῆς Συμβάσεως περὶ Κρατικοῦ Προνομίου Ἑτεροδικίας καὶ Πρόσθετον Πρωτόκολλον (Κυρωτικός) Νόμος τοῦ 1976. Συνοπτικὸς τίτλος.

2. Ἐν τῷ παρόντι Νόμῳ, ἐκτὸς ἐὰν ἐκ τοῦ κειμένου προκύπτῃ διάφορος ἔννοια— Ἑρμηνεία.

«Σύμβασις» σημαίνει τὴν Εὐρωπαϊκὴν Σύμβασιν περὶ Κρατικοῦ Προνομίου Ἑτεροδικίας καὶ Πρόσθετον Πρωτόκολλον τὴν γενομένην ἐν Βασιλείᾳ τῇ 16.5.1972, τῆς ὁποίας τὸ κείμενον ἐν τῷ Ἀγγλικῷ πρωτοτύπῳ ἐκτίθεται εἰς τὸ Μέρος I καὶ ἐν μεταφράσει εἰς τὴν Ἑλληνικὴν εἰς τὸ Μέρος II τοῦ Πίνακος :

Πίναξ.

Νοεῖται ὅτι ἐν περιπτώσει ἀντιθέσεως μεταξύ τῶν δύο κειμένων, ὑπερισχέι τὸ εἰς τὸ Μέρος I τοῦ Πίνακος ἐκτιθέμενον κείμενον.

3. Ἡ Σύμβασις, τὴν ὁποίαν ἡ Κυπριακὴ Δημοκρατία ὑπέγραψε τὴν 15ην Δεκεμβρίου 1975, δυνάμει τῆς ὑπ' ἄρ. 14.159 καὶ ἡμερομηνίαν 7ην Αὐγούστου 1975 Ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, διὰ τοῦ παρόντος Νόμου κυροῦται. Κύρωσις Συμβάσεως.

ΠΙΝΑΞ
 ("Αρθρον 2)
 ΜΕΡΟΣ Ι
 EUROPEAN CONVENTION
 ON STATE IMMUNITY
 AND
 ADDITIONAL PROTOCOL

PREAMBLE

The member States of the Council of Europe, signatory hereto,

Considering that the aim of the Council of Europe is to achieve a greater unity between its Members;

Taking into account the fact that there is in international law a tendency to restrict the cases in which a State may claim immunity before foreign courts;

Desiring to establish in their mutual relations common rules relating to the scope of the immunity of one State from the jurisdiction of the courts of another State, and designed to ensure compliance with judgments given against another State;

Considering that the adoption of such rules will tend to advance the work of harmonisation undertaken by the member States of the Council of Europe in the legal field,

Have agreed as follows:

CHAPTER I

Immunity from jurisdiction

ARTICLE 1

1. A Contracting State which institutes or intervenes in proceedings before a court of another Contracting State submits, for the purpose of those proceedings, to the jurisdiction of the courts of that State.

2. Such a Contracting State cannot claim immunity from the jurisdiction of the courts of the other Contracting State in respect of any counterclaim:

- (a) arising out of the legal relationship or the facts on which the principal claim is based;
- (b) if, according to the provisions of this Convention, it would not have been entitled to invoke immunity in respect of that counterclaim had separate proceedings been brought against it in those courts.

3. A Contracting State which makes a counterclaim in proceedings before a court of another Contracting State submits to the jurisdiction of the courts of that State with respect not only to the counterclaim but also to the principal claim.

ARTICLE 2

A Contracting State cannot claim immunity from the jurisdiction of a court of another Contracting State if it has undertaken to submit to the jurisdiction of that court either:

- (a) by international agreement;
- (b) by an express term contained in a contract in writing; or
- (c) by an express consent given after a dispute between the parties has arisen.

ARTICLE 3

1. A Contracting State cannot claim immunity from the jurisdiction of a court of another Contracting State if, before claiming immunity, it takes any step in the proceedings relating to the merits. However, if the State satisfies the

court that it could not have acquired knowledge of facts on which a claim to immunity can be based until after it has taken such a step, it can claim immunity based on these facts if it does so at the earliest possible moment.

2. A Contracting State is not deemed to have waived immunity if it appears before a court of another Contracting State in order to assert immunity.

ARTICLE 4

1. Subject to the provisions of Article 5, a Contracting State cannot claim immunity from the jurisdiction of the courts of another Contracting State if the proceedings relate to an obligation of the State, which, by virtue of a contract, falls to be discharged in the territory of the State of the forum.

2. Paragraph 1 shall not apply :

- (a) in the case of a contract concluded between States ;
- (b) if the parties to the contract have otherwise agreed in writing ;
- (c) if the State is party to a contract concluded on its territory and the obligation of the State is governed by its administrative law.

ARTICLE 5

1. A Contracting State cannot claim immunity from the jurisdiction of a court of another Contracting State if the proceedings relate to a contract of employment between the State and an individual where the work has to be performed on the territory of the State of the forum.

2. Paragraph 1 shall not apply where :

- (a) the individual is a national of the employing State at the time when the proceedings are brought ;
- (b) at the time when the contract was entered into the individual was neither a national of the State of the forum nor habitually resident in that State ; or
- (c) the parties to the contract have otherwise agreed in writing, unless, in accordance with the law of the State of the forum, the courts of that State have exclusive jurisdiction by reason of the subject-matter.

3. Where the work is done for an office, agency or other establishment referred to in Article 7, paragraphs 2(a) and (b) of the present Article apply only if, at the time the contract was entered into, the individual had his habitual residence in the Contracting State which employs him.

ARTICLE 6

1. A Contracting State cannot claim immunity from the jurisdiction of a court of another Contracting State if it participates with one or more private persons in a company, association or other legal entity having its seat, registered office or principal place of business on the territory of the State of the forum, and the proceedings concern the relationship, in matters arising out of that participation, between the State on the one hand and the entity or any other participant on the other hand.

2. Paragraph 1 shall not apply if it is otherwise agreed in writing.

ARTICLE 7

1. A Contracting State cannot claim immunity from the jurisdiction of a court of another Contracting State if it has on the territory of the State of the forum an office, agency or other establishment through which it engages, in the same manner as a private person, in an industrial, commercial or financial activity, and the proceedings relate to that activity of the office, agency or establishment.

2. Paragraph 1 shall not apply if all the parties to the dispute are States, or if the parties have otherwise agreed in writing.

ARTICLE 8

A Contracting State cannot claim immunity from the jurisdiction of a court of another Contracting State if the proceedings relate :

- (a) to a patent, industrial design, trade-mark, service mark or other similar right which, in the State of the forum, has been applied for, registered or deposited or is otherwise protected, and in respect of which the State is the applicant or owner ;
- (b) to an alleged infringement by it, in the territory of the State of the forum, of such a right belonging to a third person and protected in that State ;
- (c) to an alleged infringement by it, in the territory of the State of the forum, of copyright belonging to a third person and protected in that State ;
- (d) to the right to use a trade name in the State of the forum.

ARTICLE 9

A Contracting State cannot claim immunity from the jurisdiction of a court of another Contracting State if the proceedings relate to :

- (a) its rights or interests in, or its use or possession of, immovable property ; or
- (b) its obligations arising out of its rights or interests in, or use or possession of, immovable property and the property is situated in the territory of the State of the forum.

ARTICLE 10

A Contracting State cannot claim immunity from the jurisdiction of a court of another Contracting State if the proceedings relate to a right in movable or immovable property arising by way of succession, gift or bona vacantia.

ARTICLE 11

A Contracting State cannot claim immunity from the jurisdiction of a court of another Contracting State in proceedings which relate to redress for injury to the person or damage to tangible property, if the facts which occasioned the injury or damage occurred in the territory of the State of the forum, and if the author of the injury or damage was present in that territory at the time when those facts occurred.

ARTICLE 12

1. Where a Contracting State has agreed in writing to submit to arbitration a dispute which has arisen or may arise out of a civil or commercial matter, that State may not claim immunity from the jurisdiction of a court of another Contracting State on the territory or according to the law of which the arbitration has taken or will take place in respect of any proceedings relating to :

- (a) the validity or interpretation of the arbitration agreement ;
- (b) the arbitration procedure ;
- (c) the setting aside of the award, unless the arbitration agreement otherwise provides.

2. Paragraph 1 shall not apply to an arbitration agreement between States.

ARTICLE 13

Paragraph 1 of Article 1 shall not apply where a Contracting State asserts, in proceedings pending before a court of another Contracting State to which it is not a party, that it has a right or interest in property which is the subject-matter of the proceedings, and the circumstances are such that it would have been entitled to immunity if the proceedings had been brought against it.

ARTICLE 14

Nothing in this Convention shall be interpreted as preventing a court of a Contracting State from administering or supervising or arranging for the administration of property, such as trust property or the estate of a bankrupt, solely on account of the fact that another Contracting State has a right or interest in the property.

ARTICLE 15

A Contracting State shall be entitled to immunity from the jurisdiction of the courts of another Contracting State if the proceedings do not fall within Articles 1 to 14; the court shall decline to entertain such proceedings even if the State does not appear.

CHAPTER II

Procedural rules

ARTICLE 16

1. In proceedings against a Contracting State in a court of another Contracting State, the following rules shall apply.

2. The competent authorities of the State of the forum shall transmit.
 - the original or a copy of the document by which the proceedings are instituted;
 - a copy of any judgment given by default against a State which was defendant in the proceedings,

through the diplomatic channel to the Ministry of Foreign Affairs of the defendant State, for onward transmission, where appropriate, to the competent authority. These documents shall be accompanied, if necessary, by a translation into the official language, or one of the official languages, of the defendant State.

3. Service of the documents referred to in paragraph 2 is deemed to have been effected by their receipt by the Ministry of Foreign Affairs.

4. The time-limits within which the State must enter an appearance or appeal against any judgment given by default shall begin to run two months after the date on which the document by which the proceedings were instituted or the copy of the judgment is received by the Ministry of Foreign Affairs.

5. If it rests with the court to prescribe the time-limits for entering an appearance or for appealing against a judgment given by default, the court shall allow the State not less than two months after the date on which the document by which the proceedings are instituted or the copy of the judgment is received by the Ministry of Foreign Affairs.

6. A Contracting State which appears in the proceedings is deemed to have waived any objection to the method of service.

7. If the Contracting State has not appeared, judgment by default may be given against it only if it is established that the document by which the proceedings were instituted has been transmitted in conformity with paragraph 2, and that the time-limits for entering an appearance provided for in paragraphs 4 and 5 have been observed.

ARTICLE 17

No security, bond or deposit, however described, which could not have been required in the State of the forum of a national of that State or a person domiciled or resident there, shall be required of a Contracting State to guarantee the payment of judicial costs or expenses. A State which is a claimant in the courts of another Contracting State shall pay any judicial costs or expenses for which it may become liable.

ARTICLE 18

A Contracting State party to proceedings before a court of another Contracting State may not be subjected to any measure of coercion, or any penalty, by reason of its failure or refusal to disclose any documents or other evidence. However the court may draw any conclusion it thinks fit from such failure or refusal.

ARTICLE 19

1. A court before which proceedings to which a Contracting State is a party are instituted shall, at the request of one of the parties or, if its national law so permits, of its own motion, decline to proceed with the case or shall stay the proceedings if other proceedings between the same parties, based on the same facts and having the same purpose:

- (a) are pending before a court of that Contracting State, and were the first to be instituted; or
- (b) are pending before a court of any other Contracting State, were the first to be instituted and may result in a judgment to which the State party to the proceedings must give effect by virtue of Article 20 or Article 25.

2. Any Contracting State whose law gives the courts a discretion to decline to proceed with a case or to stay the proceedings in cases where proceedings between the same parties, based on the same facts and having the same purpose, are pending before a court of another Contracting State, may, by notification addressed to the Secretary General of the Council of Europe, declare that its courts shall not be bound by the provisions of paragraph 1.

CHAPTER III

Effect of Judgment

ARTICLE 20

1. A Contracting State shall give effect to a judgment given against it by a court of another Contracting State:

- (a) if, in accordance with the provisions of Articles 1 to 13, the State could not claim immunity from jurisdiction; and
- (b) if the judgment cannot or can no longer be set aside if obtained by default, or if it is not or is no longer subject to appeal or any other form of ordinary review or to annulment.

2. Nevertheless, a Contracting State is not obliged to give effect to such a judgment in any case:

- (a) where it would be manifestly contrary to public policy in that State to do so, or where, in the circumstances, either party had no adequate opportunity fairly to present his case;
- (b) where proceedings between the same parties, based on the same facts and having the same purpose:
 - (i) are pending before a court of that State and were the first to be instituted;
 - (ii) are pending before a court of another Contracting State, were the first to be instituted and may result in a judgment to which the State Party to the proceedings must give effect under the terms of this Convention;
- (c) where the result of the judgment is inconsistent with the result of another judgment given between the same parties:
 - (i) by a court of the Contracting State, if the proceedings before that court were the first to be instituted or if the other judgment has been given before the judgment satisfied the conditions specified in paragraph 1 (b); or
 - (ii) by a court of another Contracting State where the other judgment is first to satisfy the requirements laid down in the present Convention;
- (d) where the provisions of Article 16 have not been observed and the State has not entered an appearance or has not appealed against a judgment by default.

3. In addition, in the cases provided for in Article 10, a Contracting State is not obliged to give effect to the judgment :

- (a) if the courts of the State of the forum would not have been entitled to assume jurisdiction had they applied, *mutatis mutandis*, the rules of jurisdiction (other than those mentioned in the Annex to the present Convention) which operate in the State against which judgment is given ; or
- (b) if the court, by applying a law other than that which would have been applied in accordance with the rules of private international law of that State, has reached a result different from that which would have been reached by applying the law determined by those rules.

However, a Contracting State may not rely upon the grounds of refusal specified in sub-paragraphs (a) and (b) above if it is bound by an agreement with the State of the forum on the recognition and enforcement of judgments and the judgment fulfils the requirement of that agreement as regards jurisdiction and, where appropriate, the law applied.

ARTICLE 21

1. Where a judgment has been given against a Contracting State and that State does not give effect thereto, the party which seeks to invoke the judgment shall be entitled to have determined by the competent court of that State the question whether effect should be given to the judgment in accordance with Article 20. Proceedings may also be brought before this court by the State against which judgment has been given, if its law so permits.

2. Save in so far as may be necessary for the application of Article 20, the competent court of the State in question may not review the merits of the judgment.

3. Where proceedings are instituted before a court of a State in accordance with paragraph 1 :

- (a) the parties shall be given an opportunity to be heard in the proceedings ;
- (b) documents produced by the party seeking to invoke the judgment shall not be subject to legalisation or any other like formality ;
- (c) no security, bond or deposit, however described, shall be required of the party invoking the judgment by reason of his nationality, domicile or residence ;
- (d) the party invoking the judgment shall be entitled to legal aid under conditions no less favourable than those applicable to nationals of the State who are domiciled and resident therein.

4. Each Contracting State shall, when depositing its instrument of ratification, acceptance or accession, designate the court or courts referred to in paragraph 1, and inform the Secretary General of the Council of Europe thereof.

ARTICLE 22

1. A Contracting State shall give effect to a settlement to which it is a party and which has been made before a court of another Contracting State in the course of the proceedings ; the provisions of Article 20 do not apply to such a settlement.

2. If the State does not give effect to the settlement, the procedure provided for in Article 21 may be used.

ARTICLE 23

No measures of execution or preventive measures against the property of a Contracting State may be taken in the territory of another Contracting State except where and to the extent that the State has expressly consented thereto in writing in any particular case.

CHAPTER IV
Optional provisions
ARTICLE 24

1. Notwithstanding the provisions of Article 15, any State may, when signing this Convention or depositing its instrument of ratification, acceptance or accession, or at any later date, by notification addressed to the Secretary General of the Council of Europe, declare that, in cases not falling within Articles 1 to 13, its courts shall be entitled to entertain proceedings against another Contracting State to the extent that its courts are entitled to entertain proceedings against States not Party to the present Convention. Such a declaration shall be without prejudice to the immunity from jurisdiction which Foreign States enjoy in respect of acts performed in the exercise of sovereign authority (*acta jure imperii*).

2. The courts of a State which has made the declaration provided for in paragraph 1 shall not however be entitled to entertain such proceedings against another Contracting State if their jurisdiction could have been based solely on one or more of the grounds mentioned in the Annex to the present Convention, unless that other Contracting State has taken a step in the proceedings relating to the merits without first challenging the jurisdiction of the court.

3. The provisions of Chapter III apply to proceedings instituted against a Contracting State in accordance with the present Article.

4. The declaration made under paragraph 1 may be withdrawn by notification addressed to the Secretary General of the Council of Europe. The withdrawal shall take effect three months after the date of its receipt, but this shall not affect proceedings instituted before the date on which the withdrawal becomes effective.

ARTICLE 25

1. Any Contracting State which has made a declaration under Article 24 shall, in cases not falling within Articles 1 to 13, give effect to a judgment given by a court of another Contracting State which has made a like declaration:

- (a) if the conditions prescribed in paragraph 1 (b) of Article 20 have been fulfilled; and
- (b) if the court is considered to have jurisdiction in accordance with the following paragraphs.

2. However, the Contracting State is not obliged to give effect to such a judgment:

- (a) if there is a ground for refusal as provided for in paragraph 2 of Article 20; or
- (b) if the provisions of paragraph 2 of Article 24 have not been observed.

3. Subject to the provisions of paragraph 4, a court of a Contracting State shall be considered to have jurisdiction for the purpose of paragraph 1(b):

- (a) if its jurisdiction is recognised in accordance with the provisions of an agreement to which the State of the forum and the other Contracting State are Parties;
- (b) where there is no agreement between the two States concerning the recognition and enforcement of judgments in civil matters, if the courts of the State of the forum would have been entitled to assume jurisdiction had they applied, *mutatis mutandis*, the rules of jurisdiction (other than those mentioned in the Annex to the present Convention) which operate in the State against which the judgment was given. This provision does not apply to questions arising out of contracts.

4. The Contracting States having made the declaration provided for in Article 24 may, by means of a supplementary agreement to this Convention, determine the circumstances in which their courts shall be considered to have jurisdiction for the purposes of paragraph 1(b) of this Article.

5. If the Contracting State does not give effect to the judgment, the procedure provided for in Article 21 may be used.

ARTICLE 26

Notwithstanding the provisions of Article 23, a judgment rendered against a Contracting State in proceedings relating to an industrial or commercial activity, in which the State is engaged in the same manner as a private person, may be enforced in the State of the forum against property of the State against which judgment has been given, used exclusively in connection with such an activity, if:

- (a) both the State of the forum and the State against which the judgment has been given have made declarations under Article 24;
- (b) the proceedings which resulted in the judgment fell within Articles 1 to 13 or were instituted in accordance with paragraphs 1 and 2 of Article 24; and
- (c) the judgment satisfies the requirements laid down in paragraph 1(b) of Article 20.

CHAPTER V

General provisions

ARTICLE 27

1. For the purposes of the present Convention, the expression "Contracting State" shall not include any legal entity of a Contracting State which is distinct therefrom and is capable of suing or being sued, even if that entity has been entrusted with public functions.

2. Proceedings may be instituted against any entity referred to in paragraph 1 before the courts of another Contracting State in the same manner as against a private person: however, the courts may not entertain proceedings in respect of acts performed by the entity in the exercise of sovereign authority (*acta jure imperii*).

3. Proceedings may in any event be instituted against any such entity before those courts if, in corresponding circumstances the courts would have had jurisdiction if the proceedings had been instituted against a Contracting State.

ARTICLE 28

1. Without prejudice to the provisions of Article 27, the constituent States of a Federal State do not enjoy immunity.

2. However, a Federal State Party to the present Convention, may, by notification addressed to the Secretary General of the Council of Europe, declare that its constituent States may invoke the provisions of the Convention applicable to Contracting States, and have the same obligations.

3. Where a Federal State has made a declaration in accordance with paragraph 2, service of documents on a constituent State of a Federation shall be made on the Ministry of Foreign Affairs of the Federal State, in conformity with Article 16.

4. The Federal State alone is competent to make the declarations, notifications and communications provided for in the present Convention, and the Federal State alone may be Party to proceedings pursuant to Article 34.

ARTICLE 29

The present Convention shall not apply to proceedings concerning:

- (a) social security;
- (b) damage or injury in nuclear matters;
- (c) customs duties, taxes or penalties.

ARTICLE 30

The present Convention shall not apply to proceedings in respect of claims relating to the operation of seagoing vessels owned or operated by a Contracting State or to the carriage of cargoes and of passengers by such vessels or to the carriage of cargoes owned by a Contracting State and carried on board merchant vessels.

ARTICLE 31

Nothing in this Convention shall affect any immunities or privileges enjoyed by a Contracting State in respect of anything done or omitted to be done by, or in relation to, its armed forces when on the territory of another Contracting State.

ARTICLE 32

Nothing in the present Convention shall affect privileges and immunities relating to the exercise of the functions of diplomatic missions and consular posts and of persons connected with them.

ARTICLE 33

Nothing in the present Convention shall affect existing or future international agreements in special fields which relate to matters dealt with in the present Convention.

ARTICLE 34

1. Any dispute which might arise between two or more Contracting States concerning the interpretation or application of the present Convention shall be submitted to the International Court of Justice on the application of one of the parties to the dispute or by special agreement unless the parties agree on a different method of peaceful settlement of the dispute.

2. However, proceedings may not be instituted before the International Court of Justice which relate to :

- (a) a dispute concerning a question arising in proceedings instituted against a Contracting State before a court of another Contracting State, before the court has given a judgment which fulfils the condition provided for in paragraph 1(b) of Article 20 ;
- (b) a dispute concerning a question arising in proceedings instituted before a court of a Contracting State in accordance with paragraph 1 of Article 21, before the court has rendered a final decision in such proceedings.

ARTICLE 35

1. The present Convention shall apply only to proceedings introduced after its entry into force.

2. When a State has become Party to this Convention after it has entered into force, the Convention shall apply only to proceedings introduced after it has entered into force with respect to that State.

3. Nothing in this Convention shall apply to proceedings arising out of, or judgments based on, acts, omissions or facts prior to the date on which the present Convention is opened for signature.

CHAPTER VI

Final provisions

ARTICLE 36

1. The present Convention shall be open to signature by the member States of the Council of Europe. It shall be subject to ratification or acceptance. Instruments of ratification or acceptance shall be deposited with the Secretary General of the Council of Europe.

2. The Convention shall enter into force three months after the date of the deposit of the third instrument of ratification or acceptance.

3. In respect of a signatory State ratifying or accepting subsequently, the Convention shall enter into force three months after the date of the deposit of its instrument of ratification or acceptance.

ARTICLE 37

1. After the entry into force of the present Convention, the Committee of Ministers of the Council of Europe may, by a decision taken by a unanimous vote of the members casting a vote, invite any non-member State to accede thereto.

2. Such accession shall be effected by depositing with the Secretary General of the Council of Europe an instrument of accession which shall take effect three months after the date of its deposit.

3. However, if a State having already acceded to the Convention notifies the Secretary General of the Council of Europe of its objection to the accession of another non-member State, before the entry into force of this accession, the Convention shall not apply to the relations between these two States.

ARTICLE 38

1. Any State may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance or accession, specify the territory or territories to which the present Convention shall apply.

2. Any State may, when depositing its instrument of ratification, acceptance or accession or at any later date, by declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, extend this Convention to any other territory or territories specified in the declaration and for whose international relations it is responsible or on whose behalf it is authorised to give undertakings.

3. Any declaration made in pursuance of the preceding paragraph may, in respect of any territory mentioned in such declaration, be withdrawn according to the procedure laid down in Article 40 of this Convention.

ARTICLE 39

No reservation is permitted to the present Convention.

ARTICLE 40

1. Any Contracting State may, in so far as it is concerned, denounce this Convention by means of a notification addressed to the Secretary General of the Council of Europe.

2. Such denunciation shall take effect six months after the date of receipt by the Secretary General of such notification. This Convention shall, however, continue to apply to proceedings introduced before the date on which the denunciation takes effect, and to judgments given in such proceedings.

ARTICLE 41

The Secretary General of the Council of Europe shall notify the member States of the Council of Europe and any State which has acceded to this Convention of:

- (a) any signature;
- (b) any deposit of an instrument of ratification, acceptance or accession;
- (c) any date of entry into force of this Convention in accordance with Articles 36 and 37 thereof;
- (d) any notification received in pursuance of the provisions of paragraph 2 of Article 19;
- (e) any communication received in pursuance of the provisions of paragraph 4 of Article 21;

- (f) any notification received in pursuance of the provisions of paragraph 1 of Article 24 ;
- (g) the withdrawal of any notification made in pursuance of the provisions of paragraph 4 of Article 24 ;
- (h) any notification received in pursuance of the provisions of paragraph 2 of Article 28 ;
- (i) any notification received in pursuance of the provisions of paragraph 3 of Article 37 ;
- (j) any declaration received in pursuance of the provisions of Article 38 ;
- (k) any notification received in pursuance of the provisions of Article 40 and the date on which denunciation takes effect.

In witness whereof the undersigned, being duly authorised thereto, have signed this Convention.

Done at Basle, this 16th day of May 1972, in English and French, both texts being equally authoritative, in a single copy which shall remain deposited in the archives of the Council of Europe. The Secretary General of the Council of Europe shall transmit certified copies to each of the signatory and acceding States.

For the Government

.....
 Certified a true copy of the sole original document, in English and in French, deposited in the archives of the Council of Europe.

Strasbourg, this 3 May, 1972.

The Director of Legal Affairs
 of the Council of Europe,
 (Sgd.) L. GOLSONG.

ANNEX

The grounds of jurisdiction referred to in paragraph 3, sub-paragraph (a), of Article 20, paragraph 2 of Article 24 and paragraph 3, sub-paragraph (b), of Article 25 are the following :

- (a) the presence in the territory of the State of the forum of property belonging to the defendant, or the seizure by the plaintiff of property situated there, unless—
 - the action is brought to assert proprietary or possessory rights in that property, or arises from another issue relating to such property ;
 - or
 - the property constitutes the security for a debt which is the subject-matter of the action ;
- (b) the nationality of the plaintiff ;
- (c) the domicile, habitual residence or ordinary residence of the plaintiff within the territory of the State of the forum unless the assumption of jurisdiction on such a ground is permitted by way of an exception made on account of the particular subject-matter of a class of contracts ;
- (d) the fact that the defendant carried on business within the territory of the State of the forum, unless the action arises from that business ;
- (e) a unilateral specification of the forum by the plaintiff, particularly in an invoice.

A legal person shall be considered to have its domicile or habitual residence where it has its seat, registered office or principal place of business.

ADDITIONAL PROTOCOL TO THE EUROPEAN CONVENTION
ON STATE IMMUNITY

The member States of the Council of Europe, signatory to the Present Protocol,

Having taken note of the European Convention on State Immunity—hereinafter referred to as “the Convention”—and in particular Articles 21 and 34 thereof;

Desiring to develop the work of harmonisation in the field covered by the Convention by the addition of provisions concerning a European procedure for the settlement of disputes,

Have agreed as follows :

PART I

ARTICLE 1

1. Where a judgment has been given against a State Party to the Convention and that State does not give effect thereto, the party which seeks to invoke the judgment shall be entitled to have determined the question whether effect should be given to the judgment in conformity with Article 20 or Article 25 of the Convention, by instituting proceedings before either :

- (a) the competent court of that State in application of Article 21 of the Convention ; or
- (b) the European Tribunal constituted in conformity with the provisions of Part III of the present Protocol, provided that that State is a Party to the present Protocol and has not made the declaration referred to in Part IV thereof.

The choice between these two possibilities shall be final.

2. If the State intends to institute proceedings before its court in accordance with the provisions of paragraph 1 of Article 21 of the Convention, it must give notice of its intention to do so to the party in whose favour the judgment has been given ; the State may thereafter institute such proceedings only if the party has not, within three months of receiving notice, instituted proceedings before the European Tribunal. Once this period has elapsed, the party in whose favour the judgment has been given may no longer institute proceedings before the European Tribunal.

3. Save in so far as may be necessary for the application of Articles 20 and 25 of the Convention, the European Tribunal may not review the merits of the judgment.

PART II

ARTICLE 2

1. Any dispute which might arise between two or more States Parties to the present Protocol concerning the interpretation or application of the Convention shall be submitted, on the application of one of the parties to the dispute or by special agreement, to the European Tribunal constituted in conformity with the provisions of Part III of the present Protocol. The State Parties to the present Protocol undertake not to submit such a dispute to a different mode of settlement.

2. If the dispute concerns a question arising in proceedings instituted before a court of one State Party to the Convention against another State Party to the Convention, or a question arising in proceedings instituted before a court of a State Party to the Convention in accordance with Article 21 of the Convention, it may not be referred to the European Tribunal until the court has given a final decision in such proceedings.

3. Proceedings may not be instituted before the European Tribunal which relate to a dispute concerning a judgment which it has already determined or is required to determine by virtue of Part I of this Protocol.

ARTICLE 3

Nothing in the present Protocol shall be interpreted as preventing the European Tribunal from determining any dispute which might arise between two or more States Parties to the Convention concerning the interpretation or application thereof and which might be submitted to it by special agreement, even if these States, or any of them, are not Parties to the present Protocol.

PART III

ARTICLE 4

1. There shall be established a European Tribunal in matters of State Immunity to determine cases brought before it in conformity with the provisions of Parts I and II of the present Protocol.

2. The European Tribunal shall consist of the members of the European Court of Human Rights and, in respect of each non-member State of the Council of Europe which has acceded to the present Protocol, a person possessing the qualifications required of members of that Court designated, with the agreement of the Committee of Ministers of the Council of Europe, by the government of that State for a period of nine years.

3. The President of the European Tribunal shall be the President of the European Court of Human Rights.

ARTICLE 5

1. Where proceedings are instituted before the European Tribunal in accordance with the provisions of Part I of the present Protocol, the European Tribunal shall consist of a Chamber composed of seven members. There shall sit as *ex officio* members of the Chamber the member of the European Tribunal who is a national of the State against which the judgment has been given and the member of the European Tribunal who is a national of the State of the forum, or, should there be no such member in one or the other case, a person designated by the government of the State concerned to sit in the capacity of a member of the Chamber. The names of the other five members shall be chosen by lot by the European Tribunal in the presence of the Registrar.

2. Where proceedings are instituted before the European Tribunal in accordance with the provisions of Part II of the present Protocol, the Chamber shall be constituted in the manner provided for in the preceding paragraph. However, there shall sit as *ex officio* members of the Chamber the members of the European Tribunal who are nationals of the States Parties to the dispute or, should there be no such member, a person designated by the government of the State concerned to sit in the capacity of a member of the Chamber.

3. Where a case pending before a Chamber raises a serious question affecting the interpretation of the Convention or of the present Protocol, the Chamber may, at any time, relinquish jurisdiction in favour of the European Tribunal meeting in plenary session. The relinquishment of jurisdiction shall be obligatory where the resolution of such question might have a result inconsistent with a judgment previously delivered by a Chamber or by the European Tribunal meeting in plenary session. The relinquishment of jurisdiction shall be final. Reasons need not be given for the decision to relinquish jurisdiction.

ARTICLE 6

1. The European Tribunal shall decide any disputes as to whether the Tribunal has jurisdiction.

2. The hearings of the European Tribunal shall be public unless the Tribunal in exceptional circumstances decides otherwise.

3. The judgments of the European Tribunal, taken by a majority of the members present, are to be delivered in public session. Reasons shall be given for the judgment of the European Tribunal. If the judgment does not represent in whole or in part the unanimous opinion of the European Tribunal, any member shall be entitled to deliver a separate opinion.

4. The judgments of the European Tribunal shall be final and binding upon the parties.

ARTICLE 7

1. The European Tribunal shall draw up its own rules and fix its own procedure.

2. The Registry of the European Tribunal shall be provided by the Registrar of the European Court of Human Rights.

ARTICLE 8

1. The operating costs of the European Tribunal shall be borne by the Council of Europe. States non-members of the Council of Europe having acceded to the present Protocol shall contribute thereto in a manner to be decided by the Committee of Ministers after agreement with these States.

2. The members of the European Tribunal shall receive for each day of duty a compensation to be determined by the Committee of Ministers.

PART IV

ARTICLE 9

1. Any State may, by notification addressed to the Secretary General of the Council of Europe at the moment of its signature of the Present Protocol, or of the deposit of its instrument of ratification, acceptance or accession thereto, declare that it will only be bound by Parts II to V of the present Protocol.

2. Such a notification may be withdrawn at any time.

PART V

ARTICLE 10

1. The present Protocol shall be open to signature by the member States of the Council of Europe which have signed the Convention. It shall be subject to ratification or acceptance. Instruments of ratification or acceptance shall be deposited with the Secretary General of the Council of Europe.

2. The present Protocol shall enter into force three months after the date of the deposit of the fifth instrument of ratification or acceptance.

3. In respect of a signatory State ratifying or accepting subsequently, the Protocol shall enter into force three months after the date of the deposit of its instrument of ratification or acceptance.

4. A member State of the Council of Europe may not ratify or accept the present Protocol without having ratified or accepted the Convention.

ARTICLE 11

1. A State which has acceded to the Convention may accede to the present Protocol after the Protocol has entered into force.

2. Such accession shall be effected by depositing with the Secretary General of the Council of Europe an instrument of accession which shall take effect three months after the date of its deposit.

ARTICLE 12

No reservation is permitted to the present Protocol.

ARTICLE 13

1. Any Contracting State may, in so far as it is concerned, denounce the present Protocol by means of a notification addressed to the Secretary General of the Council of Europe.

2. Such denunciation shall take effect six months after the date of receipt by the Secretary General of such notification. The Protocol shall, however, continue to apply to proceedings introduced in conformity with the provisions of the Protocol before the date on which such denunciation takes effect.

3. Denunciation of the Convention shall automatically entail denunciation of the present Protocol.

ARTICLE 14

The Secretary General of the Council of Europe shall notify the member States of the Council and any State which has acceded to the Convention of :

- (a) any signature of the present Protocol ;
- (b) any deposit of an instrument of ratification, acceptance or accession ;
- (c) any date of entry into force of the present Protocol in accordance with Articles 10 and 11 thereof ;
- (d) any notification received in pursuance of the provisions of Part IV and any withdrawal of any such notification ;
- (e) any notification received in pursuance of the provisions of Article 13 and the date on which such denunciation takes effect.

In witness whereof the undersigned, being duly authorised thereto, have signed the present Protocol.

Done at Basle, this 16th day of May 1972, in English and French, both texts being equally authoritative, in a single copy which shall remain deposited in the archives of the Council of Europe. The Secretary General of the Council of Europe shall transmit certified copies to each of the signatory and acceding States.

For the Government.....

Certified a true copy of the sole original document, in English and in French, deposited in the archives of the Council of Europe.

Strasbourg, this 3 May, 1972.

The Director of Legal Affairs of the Council of Europe.

ΜΕΡΟΣ ΙΙ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΠΕΡΙ ΚΡΑΤΙΚΟΥ
ΠΡΟΝΟΜΙΟΥ ΕΤΕΡΟΔΙΚΙΑΣ
ΚΑΙ
ΠΡΟΣΘΕΤΟΝ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΝ

ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ

Τὰ ὑπογράψαντα τὴν παροῦσαν Σύμβασιν Ἕκράτη—μέλη τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης·

Ἰκρίνοντα ὅτι ὁ σκοπὸς τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης εἶναι ἡ ἐπίτευξις μεγαλυτέρας ἐνότητος μεταξύ τῶν Μελῶν του·

Λαμβάνοντα ὑπ' ὄψιν τὸ γεγονός ὅτι ἐν τῷ Διεθνεί δικαίῳ παρατηρεῖται τάσις περιορισμοῦ τῶν περιπτώσεων καθ' ἃς ἓν Κράτος δύναται νὰ ἐπικαλεσθῇ προνόμιον ἐτεροδικίας ἐναντι τῶν ἀλλοδαπῶν δικαστηρίων·

Ἐπιθυμοῦντα ὅπως καθιερώσουν εἰς τὰς μεταξύ των σχέσεις κοινούς κανόνας ἀφορώντας εἰς τὴν ἔκτασιν τοῦ προνομίου ἑτεροδικίας ἐνὸς Κράτους ἐναντι τῆς δικαιοδοσίας τῶν δικαστηρίων ἐτέρου Κράτους καὶ προωρισμένους νὰ ἐξασφαλίζουν συμμόρφωσιν πρὸς δικαστικὰς ἀποφάσεις ἐκδιδομένας καθ' ἐτέρου Κράτους·

Κρίνοντα ὅτι ἡ υἱοθέτησις τοιούτων κανόνων τείνει νὰ προωθήσῃ τὸ ὑπὸ τῶν Κρατῶν—μελῶν τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης ἀναληφθὲν ἔργον τῆς ἐναρμονίσεως ἐν τῷ νομικῷ πεδίῳ,

Συμφώνησαν ὡς ἀκολούθως :

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ I

Ἐτεροδικία

ΑΡΘΡΟΝ 1

1. Τὸ Συμβαλλόμενον Κράτος διὰ τῆς ἐγέρσεως ἢ παρεμβάσεώς του ἐν διαδικασίᾳ διεξαγομένη ἐνώπιον δικαστηρίου ἐτέρου Συμβαλλομένου Κράτους θέτει ἑαυτὸ, διὰ τοὺς σκοποὺς τῆς ἐν λόγῳ διαδικασίας, εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῶν δικαστηρίων τοῦ Κράτους τούτου.

2. Τὸ τοιοῦτο Συμβαλλόμενον Κράτος δὲν ἀπολαύει τοῦ προνομίου ἑτεροδικίας ἐναντι τῆς δικαιοδοσίας τῶν δικαστηρίων τοῦ ἐτέρου Συμβαλλομένου Κράτους ἐν σχέσει πρὸς οἵανδήποτε ἀνταπαίτησιν—

(α) προκύπτουσαν ἐκ τῆς νομικῆς σχέσεως ἢ ἐκ τῶν πραγματικῶν γεγονότων ἐφ' ὧν ἐρείδεται ἡ ἰκυρία ἀπαίτησις·

(β) ἐάν, κατ' ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τῆς παρούσης Συμβάσεως, τοῦτο δὲν δικαιούται ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἀνταπαίτησιν ταύτην νὰ ἐπικαλεσθῇ προνόμιον ἑτεροδικίας ἐν ἡ περιπτώσει ἢ θελεν ἐγερθῆ ἑχωριστὴ διαδικασία κατ' αὐτοῦ ἐνώπιον τῶν ἐν λόγῳ δικαστηρίων.

3. Τὸ Συμβαλλόμενον Κράτος διὰ τῆς προβολῆς ἀνταπαίτησεώς τινος ἐν διαδικασίᾳ διεξαγομένη ἐνώπιον δικαστηρίου ἐτέρου Συμβαλλομένου Κράτους θέτει ἑαυτὸ εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῶν δικαστηρίων τοῦ Κράτους τούτου οὐχὶ μόνον ἀναφορικῶς πρὸς τὴν ἀνταπαίτησιν ἀλλ' ὡσαύτως καὶ πρὸς τὴν κυρίαν ἀπαίτησιν.

ΑΡΘΡΟΝ 2

Συμβαλλόμενον Κράτος δὲν ἀπολαύει τοῦ προνομίου ἑτεροδικίας ἐναντι τῆς δικαιοδοσίας δικαστηρίου ἐτέρου Συμβαλλομένου Κράτους ἐάν ἔχη ἀναλάβει τὴν ὑποχρέωσιν νὰ θέσῃ ἑαυτὸ εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ δικαστηρίου τούτου εἴτε—

(α) διὰ διεθνούς συμφωνίας·

(β) διὰ ρητοῦ ὄρου περιληφθέντος ἐν γραπτῇ συμβάσει (contract in writing) ἢ

(γ) διὰ ρητῆς συναινέσεως δοθείσης μετὰ τινὰ προκύψασαν μεταξύ τῶν μερῶν διαφορᾶν.

ΑΡΘΡΟΝ 3

1. Συμβαλλόμενον Κράτος δὲν ἀπολαύει τοῦ προνομίου ἑτεροδικίας ἐναντι τῆς δικαιοδοσίας δικαστηρίου ἐτέρου Συμβαλλομένου Κράτους ἐάν, πρὶν ἢ ἐπικαλεσθῇ τὸ προνόμιον ἑτεροδικίας, προβῇ εἰς διαδικαστικὴν τινὰ πράξιν σχετιζομένην πρὸς τὴν οὐσίαν τῆς ὑποθέσεως. Ἐν τούτοις, ἐάν τὸ Κράτος ἱκανοποιήσῃ τὸ δικαστήριον ὅτι δὲν ἠδυνήθη ν' ἀποκτήσῃ γνῶσιν γεγονότων ἐφ' ὧν δύναται νὰ βασισθῇ ἡ ἐπίκλησις τοῦ προνομίου ἑτεροδικίας παρὰ μόνον μετὰ τὴν διενέργειαν τῆς ἐν λόγῳ διαδικαστικῆς πράξεως, τοῦτο δύναται νὰ ἐπικαλεσθῇ προνόμιον ἑτεροδικίας θασισόμενον ἐπὶ τῶν γεγονότων τούτων ἐάν καὶ ἐφ' ὅσον προβῇ εἰς τοῦτο τὸ συντομώτερον δυνατόν.

2. Συμβαλλόμενον Κράτος δὲν λογίζεται παραιτηθὲν τοῦ προνομίου ἑτεροδικίας ἐάν ἐμφανισθῇ ἐνώπιον δικαστηρίου ἐτέρου Συμβαλλομένου Κράτους πρὸς τὸν σκοπὸν ὑποστηρίξεως ἐνστάσεως ἑτεροδικίας.

ΑΡΘΡΟΝ 4

1. Τηρουμένων τῶν διατάξεων τοῦ Ἀρθροῦ 5, Συμβαλλόμενον Κράτος δὲν ἀπολαύει τοῦ προνομίου ἑτεροδικίας ἐναντι τῆς δικαιοδοσίας τῶν δικαστηρίων ἑτέρου Συμβαλλομένου Κράτους, ἐὰν ἡ διαδικασία ἀφορᾷ εἰς ὑποχρέωσιν τοῦ Κράτους ἣτις δυνάμει συμβάσεως τινος (contract) πρόκειται νὰ ἐκπληρωθῇ ἐν τῇ ἑδαφικῇ ἐπικρατείᾳ τοῦ Κράτους τοῦ forum.

2. Ἡ παράγραφος 1 δὲν τυγχάνει ἐφαρμογῆς—

- (α) ἐν τῇ περιπτώσει συμβάσεως (contract) συναφθείσης μεταξύ Κρατῶν
- (β) ἐὰν τὰ μέρη τῆς συμβάσεως (contract) ἔχουν συμφωνήσει ἄλλως ἐγγράφως
- (γ) ἐὰν τὸ Κράτος εἶναι μέρος συμβάσεως (contract) συναφθείσης ἐν τῇ οἰκείᾳ αὐτοῦ ἑδαφικῇ ἐπικρατείᾳ καὶ ἡ ὑποχρέωσις τοῦ Κράτους διέπεται ὑπὸ τοῦ οἰκείου αὐτοῦ διοικητικοῦ δικαίου.

ΑΡΘΡΟΝ 5

1. Συμβαλλόμενον Κράτος δὲν ἀπολαύει τοῦ προνομίου ἑτεροδικίας ἐναντι τῆς δικαιοδοσίας δικαστηρίου ἑτέρου Συμβαλλομένου Κράτους ἐὰν ἡ διαδικασία ἀφορᾷ εἰς σύμβασιν ἀπασχολήσεως (contract of employment) μεταξύ τοῦ Κράτους καὶ ἰδιώτου τινός, ὡσάκις ἡ ἐργασία δέον νὰ ἐκτελεσθῇ ἐν τῇ ἑδαφικῇ ἐπικρατείᾳ τοῦ Κράτους τοῦ forum.

2. Ἡ παράγραφος 1 δὲν τυγχάνει ἐφαρμογῆς ὡσάκις—

- (α) ὁ ἰδιώτης εἶναι ὑπῆκοος τοῦ ἀπασχολοῦντος Κράτους κατὰ τὸν χρόνον ἐγέρσεως τῆς διαδικασίας
- (β) ὁ ἰδιώτης κατὰ τὸν χρόνον συνάψεως τῆς συμβάσεως (contract) οὔτε ἦτο ὑπῆκοος τοῦ Κράτους τοῦ forum οὔτε εἶχε συνήθῃ διαμονὴν ἐν αὐτῷ ἢ
- (γ) τὰ μέρη τῆς συμβάσεως (contract) ἔχουν συμφωνήσει ἄλλως ἐγγράφως, ἐκτὸς ἐὰν, συμφώνως πρὸς τὸ δίκαιον τοῦ Κράτους τοῦ forum τὰ δικαστήρια τοῦ Κράτους τούτου κέκτηνται ἀποκλειστικὴν δικαιοδοσίαν λόγῳ τοῦ ἀντικειμένου.

3. Ὁσάκις ἡ ἐργασία ἐκτελεῖται διὰ λογαριασμὸν τοῦ ἐν Ἀρθρῷ 7 ἀναφερομένου γραφείου, ὑπηρεσίας ἢ ἑτέρου ἰδρύματος, αἱ παράγραφοι 2(α) καὶ (β) τοῦ παρόντος Ἀρθροῦ τυγχάνουν ἐφαρμογῆς μόνον ἐὰν κατὰ τὸν χρόνον συνάψεως τῆς συμβάσεως (contract) ὁ ἰδιώτης εἶχε τὴν συνήθῃ διαμονὴν αὐτοῦ ἐν τῷ Συμβαλλομένῳ Κράτει ὅπερ ἀπασχολεῖ τοῦτον.

ΑΡΘΡΟΝ 6

1. Συμβαλλόμενον Κράτος δὲν ἀπολαύει τοῦ προνομίου ἑτεροδικίας ἐναντι τῆς δικαιοδοσίας δικαστηρίου ἑτέρου Συμβαλλομένου Κράτους ἐὰν συμμετέχη μεθ' ἑνὸς ἢ πλειόνων ἰδιωτῶν εἰς τινὰ ἐταιρείαν, σύνδεσμον ἢ ἑτέραν νομικὴν ὄντοτητα ἔχουσαν τὴν ἑδραν, τὸ ἐγγεγραμμένον γραφεῖον ἢ τὸν κύριον τόπον ἐργασιῶν αὐτῆς ἐν τῇ ἑδαφικῇ ἐπικρατείᾳ τοῦ Κράτους τοῦ forum καὶ ἡ διαδικασία ἀφορᾷ εἰς τὴν σχέσιν, ὡς πρὸς θέματα προκύπτοντα ἐκ τῆς ἐν λόγῳ συμμετοχῆς, μεταξύ τοῦ Κράτους ἀφ' ἑνὸς καὶ τῆς ὄντοτικῆς ἢ οἰουδήποτε ἑτέρου συμμετόχου ἀφ' ἑτέρου.

2. Ἡ παράγραφος 1 δὲν τυγχάνει ἐφαρμογῆς ἐὰν ἄλλως συμφωνηθῇ ἐγγράφως.

ΑΡΘΡΟΝ 7

1. Συμβαλλόμενον Κράτος δὲν ἀπολαύει τοῦ προνομίου ἑτεροδικίας ἐναντι τῆς δικαιοδοσίας δικαστηρίου ἑτέρου Συμβαλλομένου Κράτους ἐὰν διατηρῇ ἐν τῇ ἑδαφικῇ ἐπικρατείᾳ τοῦ Κράτους τοῦ forum γραφεῖον, ὑπηρεσίαν ἢ ἕτερον ἴδρυμα μέσῳ τοῦ ὁποίου τοῦτο ἐπιδίδεται, κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ὡς καὶ ὁ ἰδιώτης, εἰς τινὰ βιομηχανικὴν, ἐμπορικὴν ἢ οἰκονομικὴν δραστηριότητα καὶ ἡ διαδικασία ἀφορᾷ εἰς τὴν ἐν λόγῳ δραστηριότητα τοῦ γραφείου, ὑπηρεσίας ἢ ἰδρύματος.

2. Ἡ παράγραφος 1 δὲν τυγχάνει ἐφαρμογῆς ἐὰν ἅπαντα τὰ ἀντιδικούντα μέρη εἶναι Κράτη, ἢ ἐὰν τὰ μέρη ἔχουν συμφωνήσει ἄλλως ἐγγράφως.

ΑΡΘΡΟΝ 8

Συμβαλλόμενον Κράτος δὲν ἀπολαύει τοῦ προνομίου ἑτεροδικίας ἐναντι τῆς δικαιοδοσίας δικαστηρίου ἑτέρου Συμβαλλομένου Κράτους ἐὰν ἡ διαδικασία ἀφορᾷ εἰς—

- (α) δίπλωμα εὐρεσιτεχνίας, βιομηχανικὸν σχέδιον, ἐμπορικὸν σῆμα, ὑπηρεσιακὸν σῆμα ἢ ἕτερον παρόμοιον δικαίωμα περὶ τοῦ ὁποίου ἔχει ὑποβληθῆ αἰτήσεις ἢ ὅπερ ἔχει ἐγγραφῆ, κατατεθῆ ἢ ἄλλως πως τυγχάνει προστασίας ἐν τῷ Κράτει τοῦ forum καὶ ἐν σχέσει πρὸς τὸ ὁποῖον αἰτητῆς ἢ δικαιούχος εἶναι τὸ Κράτος·
- (β) προσβολὴν φερομένην ὡς ἐνεργηθεῖσαν ὑπ' αὐτοῦ ἐν τῇ ἑδαφικῇ ἐπικρατείᾳ τοῦ Κράτους τοῦ forum κατὰ τοιοῦτου δικαιώματος ἀνήκοντος εἰς τρίτον τινὰ πρόσωπον καὶ προστατευόμενον ἐν τῷ Κράτει τούτῳ·
- (γ) προσβολὴν φερομένην ὡς ἐνεργηθεῖσαν ὑπ' αὐτοῦ ἐν τῇ ἑδαφικῇ ἐπικρατείᾳ τοῦ Κράτους τοῦ forum κατὰ δικαιώματος πνευματικῆς ἰδιοκτησίας ἀνήκοντος εἰς τρίτον τινὰ πρόσωπον καὶ προστατευόμενον ἐν τῷ Κράτει τούτῳ·
- (δ) τὸ δικαίωμα χρήσεως ἐμπορικῆς τινος ἐπωνυμίας ἐν τῷ Κράτει τοῦ forum.

ΑΡΘΡΟΝ 9

Συμβαλλόμενον Κράτος δὲν ἀπολαύει τοῦ προνομίου ἑτεροδικίας ἐναντι τῆς δικαιοδοσίας δικαστηρίου ἑτέρου Συμβαλλομένου Κράτους ἐὰν ἡ διαδικασία ἀφορᾷ εἰς—

- (α) δικαιώματα ἢ συμφέροντα τούτου ἐπὶ ἀκινήτου περιουσίας, ἢ εἰς τὴν ὑπὸ τούτου χρήσιν ἢ κατοχὴν τοιαύτης περιουσίας· ἢ
- (β) ὑποχρεώσεις τούτου πηγαζούσας ἐκ δικαιωμάτων ἢ συμφερόντων τούτου ἐπὶ ἀκινήτου περιουσίας ἢ ἐκ τῆς ὑπὸ τούτου χρήσεως ἢ κατοχῆς τοιαύτης περιουσίας, καὶ ἐφ' ὅσον ἡ περιουσία κεῖται ἐν τῇ ἑδαφικῇ ἐπικρατείᾳ τοῦ Κράτους τοῦ forum.

ΑΡΘΡΟΝ 10

Συμβαλλόμενον Κράτος δὲν ἀπολαύει τοῦ προνομίου ἑτεροδικίας ἐναντι τῆς δικαιοδοσίας δικαστηρίου ἑτέρου Συμβαλλομένου Κράτους ἐὰν ἡ διαδικασία ἀφορᾷ εἰς δικαίωμα ἐπὶ κινήτου ἢ ἀκινήτου περιουσίας δημιουργηθὲν διὰ κληρονομικῆς διαδοχῆς, δωρεᾶς ἢ bona vacantia κτήσεως.

ΑΡΘΡΟΝ 11

Συμβαλλόμενον Κράτος δὲν ἀπολαύει τοῦ προνομίου ἑτεροδικίας ἐναντι τῆς δικαιοδοσίας δικαστηρίου ἑτέρου Συμβαλλομένου Κράτους ἐν διαδικασίᾳ ἀφορώσῃ εἰς ἀπόζημίωσιν συνεπείᾳ θλάθης εἰς τὸ πρόσωπον ἢ ζημίας εἰς περιουσίαν ἔχουσιν φυσικὴν ὑπόστασιν, ἐφ' ὅσον τὰ ἐπενεγκόντα τὴν θλάθην ἢ τὴν ζημίαν γεγονότα ἐπῆλθον ἐν τῇ ἑδαφικῇ ἐπικρατείᾳ τοῦ Κράτους τοῦ forum καὶ ἐφ' ὅσον ὁ δράστης τῆς θλάθης ἢ τῆς ζημίας εὐρίσκετο ἐν τῇ ἑδαφικῇ ταύτῃ ἐπικρατείᾳ κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐπελεύσεως τῶν γεγονότων τούτων.

ΑΡΘΡΟΝ 12

1. Ὅσακις Συμβαλλόμενον Κράτος συμφωνῆ ἑγγράφως διὰ τὴν παραπομπὴν εἰς διαιτησίαν διαφορῶν προκυψασῶν ἢ δυναμένων νὰ προκύψουν ἐκ τινος ἀστικῆς ἢ ἐμπορικῆς ὑποθέσεως, τὸ Κράτος τοῦτο δὲν ἀπολαύει τοῦ προνομίου ἑτεροδικίας ἐναντι τῆς δικαιοδοσίας δικαστηρίου ἑτέρου τινὸς Συμβαλλομένου Κράτους, ἐν τῇ ἑδαφικῇ ἐπικρατείᾳ ἢ συμφώνως πρὸς τὸ δίκαιον οὐτινος διεξήχθη ἢ πρόκειται νὰ διεξαχθῆ ἢ διαιτησίᾳ, ἐν σχέσει πρὸς οἵανδήποτε διαδικασίαν στρεφόμενην περὶ—

- (α) τὸ κύρος ἢ τὴν ἐρμηνείαν τῆς περὶ διαιτησίας συμφωνίας·
- (β) τὴν διαιτητικὴν διαδικασίαν·

(γ) την κατάργησιν τῆς διαιτητικῆς ἀποφάσεως, ἐκτὸς ἐὰν ἄλλως προβλέπη ἢ περὶ διαιτησίας συμφωνία.

2. Ἡ παράγραφος 1 δὲν τυγχάνει ἐφαρμογῆς ἐπὶ συμφωνιῶν περὶ διαιτησίας μεταξύ Κρατῶν.

ΑΡΘΡΟΝ 13

Ἡ παράγραφος 1 τοῦ Ἀρθροῦ 1 δὲν τυγχάνει ἐφαρμογῆς ὡσάκις Συμβαλλόμενον Ἰκράτος, ἐν ἐκκρεμοῦσιν τινὶ διαδικασίᾳ ἐνώπιον δικαστηρίου ἐτέρου Συμβαλλομένου Κράτους ἐν ἣ τοῦτο δὲν εἶναι διάδικον, ὑποστηρίζῃ ὅτι κέκτηται δικαίωμα ἢ συμφέρον ἐπὶ τῆς περιουσίας τῆς ἀποτελούσης τὸ ἐπίδικον ἀντικείμενον τῆς διαδικασίας, αἱ δὲ περιστάσεις εἶναι τοιαῦτα ὥστε τοῦτο θὰ ἐδικαιοῦτο, ἐὰν ἡ διαδικασία ἤθελε ἐγερθῆ κατ' αὐτοῦ, νὰ ἐπικαλεσθῆ τὸ προνομίον ἑτεροδικίας.

ΑΡΘΡΟΝ 14

Οὐδὲν ἐν τῇ παρουσίᾳ Συμβάσει διαλαμβανόμενον δύναται νὰ ἐρμηνεύεται ὡς κωλύον δικαστήριον Συμβαλλομένου τινὸς Κράτους ἀπὸ τοῦ νὰ διαχειρίζεται, ἐποπτεῖ ἢ διευθετῆ τὰ τῆς διαχειρίσεως περιουσίας, ὡς εἶναι ἡ ἐμπιστευτικὴ περιουσία (trust property) ἢ ἡ περιουσία πτωχεύσαντος, ἕνεκα μόνου τοῦ λόγου ὅτι ἕτερον Συμβαλλόμενον Ἰκράτος κέκτηται δικαίωμα ἢ συμφέρον ἐπὶ τῆς περιουσίας.

ΑΡΘΡΟΝ 15

Συμβαλλόμενον Ἰκράτος ἀπολαύει τοῦ προνομίου ἑτεροδικίας ἐναντι τῆς δικαιοδοσίας τῶν δικαστηρίων ἐτέρου Συμβαλλομένου Κράτους ἐφ' ὅσον ἡ διαδικασία δὲν ἐμπίπτει ἐντὸς τῶν Ἀρθρῶν 1 ἕως 14· τὸ δικαστήριον ὀφείλει νὰ ἀρνῆται νὰ ἀπιληφθῆ τοιαύτης διαδικασίας καὶ ἐὰν ἔτι τὸ Κράτος δὲν ἤθελε ἐμφανισθῆ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΙ

Δικονομικοὶ Κανόνες

ΑΡΘΡΟΝ 16

1. Ἐν σχέσει πρὸς διαδικασίαν κατὰ Συμβαλλομένου τινὸς Κράτους διεξαγομένην ἐνώπιον δικαστηρίου ἐτέρου Συμβαλλομένου Κράτους, οἱ ἀκόλουθοι κανόνες τυγχάνουν ἐφαρμογῆς.

2. Αἱ ἀρμόδιαι ἀρχαὶ τοῦ Κράτους τοῦ forum ὀφείλουν νὰ διαβιβάζουσιν—
— τὸ πρωτότυπον ἢ ἀντίγραφον τοῦ ἐγγράφου ἐγέρσεως τῆς διαδικασίας·

— ἀντίγραφον οἰασδήποτε ἐρήμην ἐκδοθείσης δικαστικῆς ἀποφάσεως κατὰ Κράτους ὅπερ ἦτο ἐναγόμενον ἐν τῇ διαδικασίᾳ, μέσῳ τῆς διπλωματικῆς ὁδοῦ πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐξωτερικῶν τοῦ ἐναγομένου Κράτους διὰ περαιτέρω διαβίβασιν, ἐὰν ἀπαιτῆται, πρὸς τὴν ἀρμοδίαν ἀρχήν. Τὰ ἐγγραφα ταῦτα δεόν νὰ συνοδεύωνται, εἰ ἀναγκαῖον, ὑπὸ μεταφράσεως ἐν τῇ ἐπισημῷ γλώσσῃ, ἢ ἐν μιᾷ τῶν ἐπισημῶν γλωσσῶν, τοῦ ἐναγομένου Κράτους.

3. Ἡ ἐπίδοσις τῶν ἐν παραγράφῳ 2 ἀναφερομένων ἐγγράφων λογίζεται γενομένη ἅμα τῇ λήψει τούτων ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν.

4. Αἱ προθεσμίαι ἐντὸς τῶν ὁποίων τὸ Κράτος δεόν νὰ καταχωρήσῃ ἐμφάνισιν, ἢ ἐφεσιβάλλῃ οἰανδήποτε ἐρήμην τούτου ἐκδοθείσαν δικαστικὴν ἀπόφασιν, ἀρχονται τρέχουσαι μετὰ παρέλευσιν δύο μηνῶν ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας παραλαβῆς ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν τοῦ ἐγγράφου ἐγέρσεως τῆς διαδικασίας ἢ τοῦ ἀντιγράφου τῆς δικαστικῆς ἀποφάσεως.

5. Ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ἐναπόκειται εἰς τὸ δικαστήριον νὰ καθορίσῃ τὰς προθεσμίας καταχωρήσεως ἐμφανίσεως ἢ ἀσκήσεως ἐφέσεως κατ' ἐρήμην ἐκδοθείσης δικαστικῆς ἀποφάσεως, τὸ δικαστήριον ὀφείλει νὰ παράσχωι εἰς τὸ Κράτος προθεσμίαν οὐχὶ μικροτέραν τῶν δύο μηνῶν ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας παραλαβῆς ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν τοῦ ἐγγράφου ἐγέρσεως τῆς διαδικασίας ἢ τοῦ ἀντιγράφου τῆς δικαστικῆς ἀποφάσεως.

6. Συμβαλλόμενον Κράτος ὅπερ ἐμφανίζεται ἐν τῇ διαδικασίᾳ λογίζεται παραιτηθὲν ἀπὸ πάσης ἐνστάσεως κατὰ τοῦ τρόπου ἐπιδόσεως.

7. Ἐν περιπτώσει μὴ ἐμφανίσεως τοῦ Συμβαλλομένου Κράτους, τότε μόνον δύναται νὰ ἐκδοθῇ ἐρήμην δικαστικὴ ἀπόφασις ἐφ' ὅσον ἀποδειχθῇ ὅτι τὸ ἔγγραφο ἐγέρσεως τῆς διαδικασίας διεπιβιάσθη συμφώνως πρὸς τὴν παράγραφον 2 καὶ ὅτι αἱ ἐν τοῖς παραγράφοις 4 καὶ 5 προβλεπόμεναι προθεσμίαι καταχωρήσεως ἐμφανίσεως ἐτηρήθησαν.

ΑΡΘΡΟΝ 17

Ἐν τῷ Κράτει τοῦ forum οὐδεμία ἀσφάλεια, ἐγγυητικὸν ὁμόλογον ἢ κατάθεσις, ὁποῖαν ὀνομασίαν καὶ ἐὰν αὕτη φέρη, ἥτις δὲν ἀπαιτεῖται παρ' ὑπηκόου τοῦ Κράτους τούτου ἢ παρὰ προσώπου κατοικοῦντος ἢ διαμένοντος ἐν αὐτῷ, δύναται νὰ ἀπαιτηθῇ παρὰ τινος Συμβαλλομένου Κράτους διὰ τὴν ἐξασφάλισιν τῆς πληρωμῆς τῶν δικαστικῶν ἐξόδων καὶ δαπανῶν. Κράτος τι ὅπερ ἐνάγει ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων ἑτέρου Συμβαλλομένου Κράτους ὀφείλει νὰ πληρῶσῃ οἰαδήποτε δικαστικὰ ἐξόδα ἢ δαπάνας δι' ἃς δυνατόν νὰ καταστή ὑπόχρεον.

ΑΡΘΡΟΝ 18

Συμβαλλόμενον Κράτος διάδικον ἐν διαδικασίᾳ διεξαγομένη ἐνώπιον δικαστηρίου ἑτέρου Συμβαλλομένου Κράτους δὲν δύναται νὰ ὑποβληθῇ εἰς οἰαδήποτε ἀναγκαστικὰ μέτρα ἢ ποινὴν συνεπείᾳ παραλείψεως ἢ ἀρνήσεως τούτου νὰ ἀποκαλύψῃ οἰαδήποτε ἔγγραφα ἢ ἑτέραν ἀπόδειξιν. Παρὰ ταῦτα τὸ δικαστήριον δύναται ἐκ τῆς τοιαύτης παραλείψεως ἢ ἀρνήσεως νὰ συναγάγῃ οἰονδήποτε συμπέρασμα ὅπερ νομίζει ὀρθόν.

ΑΡΘΡΟΝ 19

1. Τὸ δικαστήριον ἐνώπιον οὗτινος ἐγείρεται διαδικασία ἐν ἣ Συμβαλλόμενον Κράτος εἶναι διάδικον ὀφείλει, αἰτήσῃ ἐνὸς τῶν διαδίκων ἢ καὶ αὐτεπαγγέλτως ἐφ' ὅσον τοῦτο ἐπιτρέπεται ὑπὸ τοῦ ἐσωτερικοῦ αὐτοῦ δικαίου, νὰ ἀρνηθῇ τὴν περαιτέρω ἐξέτασιν τῆς ὑποθέσεως ἢ νὰ ἀναστειλῇ τὴν διαδικασίαν, ἐὰν ἑτέρα διαδικασία μεταξὺ τῶν αὐτῶν διαδίκων ἐρειδομένη ἐπὶ τῶν αὐτῶν πραγματικῶν γεγονότων καὶ ἔχουσα τὸ αὐτὸ ἀντικείμενον—

- (α) ἔκκρεμῇ ἐνώπιον δικαστηρίου τοῦ ἐν λόγῳ Συμβαλλομένου Κράτους καὶ προηγήται χρονικῶς ὡς πρὸς τὴν ἔγερσιν ἢ
- (β) ἔκκρεμῇ ἐνώπιον δικαστηρίου οἰουδήποτε ἑτέρου Συμβαλλομένου Κράτους, προηγήται χρονικῶς ὡς πρὸς τὴν ἔγερσιν καὶ δύναται νὰ ἀπολήξῃ εἰς δικαστικὴν ἀπόφασιν εἰς τὴν ὁποῖαν τὸ ἐν τῇ διαδικασίᾳ διάδικον Κράτος ὀφείλει νὰ προσδώσῃ ἰσχὺν δυνάμει τῶν Ἀρθρῶν 20 ἢ 25.

2. Πᾶν Συμβαλλόμενον Κράτος οὗτινος τὸ δίκαιον παρέχει εἰς τὰ δικαστήρια διακριτικὴν εὐχέρειαν νὰ ἀρνῶνται τὴν περαιτέρω ἐξέτασιν τῆς ὑποθέσεως ἢ νὰ ἀναστέλλουν τὴν διαδικασίαν εἰς περιπτώσεις καθ' ἃς ἐνώπιον δικαστηρίου ἑτέρου Συμβαλλομένου Κράτους ἔκκρεμῇ διαδικασία μεταξὺ τῶν αὐτῶν διαδίκων, ἐρειδομένη ἐπὶ τῶν αὐτῶν πραγματικῶν γεγονότων καὶ ἔχουσα τὸ αὐτὸ ἀντικείμενον, δύναται διὰ γνωστοποιήσεως ἀπευθυνομένης πρὸς τὸν Γενικὸν Γραμματέα τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης νὰ δηλώσῃ ὅτι τὰ δικαστήρια τούτου δὲν δεσμεύονται ὑπὸ τῶν διατάξεων τῆς παραγράφου 1.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΙΙ

Ἀποτέλεσμα τῆς Ἀποφάσεως

ΑΡΘΡΟΝ 20

1. Συμβαλλόμενον Κράτος ὀφείλει νὰ προσδίδῃ ἰσχὺν εἰς δικαστικὴν ἀπόφασιν ἐκδοθεῖσαν κατ' αὐτοῦ ὑπὸ δικαστηρίου ἑτέρου Συμβαλλομένου Κράτους—

- (α) ἐφ' ὅσον, συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τῶν Ἀρθρῶν 1 ἕως 13, τὸ Κράτος δὲν ἠδύνατο νὰ ἐπικαλεσθῇ προνόμιον ἑτεροδικίας καὶ

- (β) ἐφ' ὅσον ἡ δικαστικὴ ἀπόφασις δὲν δύναται ἢ δὲν δύναται πλέον νὰ καταργηθῇ ἐὰν αὕτη ἐξεδόθη ἐρήμην, ἢ ἐφ' ὅσον αὕτη δὲν ὑπόκειται ἢ δὲν ὑπόκειται πλέον εἰς ἔφεσιν ἢ εἰς οἰονδήποτε τακτικὸν ἐνδικὸν μέσον ἀναθεωρήσεως ἢ ἀκυρώσεως.

2. Παρὰ ταῦτα, Συμβαλλόμενον Κράτος δὲν ὑποχρεοῦται νὰ προσδίδῃ ἰσχὺν εἰς τοιαύτην δικαστικὴν ἀπόφασιν ἐν πάσῃ περιπτώσει—

- (α) ἐνθα ἡ ἐφαρμογὴ ταύτης προδήλως θὰ ἀντέκειτο πρὸς τὴν δημοσίαν τάξιν (public policy) τοῦ Κράτους τούτου, ἢ ἐνθα ὑπὸ τὰς περιστάσεις, ἑκάτερος διάδικος δὲν εἶχεν ἐπαρκῆ δυνατότητα προσηκούσης παρουσιάσεως τῆς ὑποθέσεώς του·

- (β) ἐνθα διαδικασία μεταξὺ τῶν αὐτῶν διαδίκων, ἐρειδομένη ἐπὶ τῶν αὐτῶν πραγματικῶν γεγονότων καὶ ἔχουσα τὸ αὐτὸ ἀντικείμενον—

(i) ἐκκρεμῆ ἐνώπιον δικαστηρίου τοῦ ἐν λόγῳ Κράτους, προηγείται δὲ χρονικῶς ὡς πρὸς τὴν ἔγερσιν·

(ii) ἐκκρεμῆ ἐνώπιον δικαστηρίου ἐτέρου Συμβαλλομένου Κράτους, προηγείται χρονικῶς ὡς πρὸς τὴν ἔγερσιν καὶ δύναται νὰ ἀπολήξῃ εἰς δικαστικὴν ἀπόφασιν εἰς τὴν ὁποίαν τὸ ἐν τῇ διαδικασίᾳ διάδικον Κράτος ὀφείλει νὰ προσδώσῃ ἰσχὺν δυνάμει τῶν ὄρων τῆς παρούσης Συμβάσεως·

- (γ) ἐνθα τὸ συμπέρασμα τῆς ἀποφάσεως ἀντιφάσκει πρὸς τὸ συμπέρασμα ἐτέρας δικαστικῆς ἀποφάσεως ἐκδοθείσης μεταξὺ τῶν αὐτῶν διαδίκων—

(i) ὑπὸ δικαστηρίου ἐτέρου Συμβαλλομένου Κράτους, ἐὰν ἡ διαδικασία ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τούτου προηγήθῃ χρονικῶς ὡς πρὸς τὴν ἔγερσιν ἢ ἐὰν ἡ ἐτέρα δικαστικὴ ἀπόφασις ἐξεδόθη πρὶν ἢ ἡ δικαστικὴ ἀπόφασις ἰκανοποίησι τοὺς ἐν παραγράφῳ 1(β) καθοριζομένους ὄρους· ἢ

(ii) ὑπὸ δικαστηρίου ἐτέρου Συμβαλλομένου Κράτους ὁσάκις ἡ ἐτέρα δικαστικὴ ἀπόφασις εἶναι ἢ χρονικῶς πρότερον ἰκανοποίησάς τὰς ἐν τῇ παρούσῃ Συμβάσει καθοριζομένας προϋποθέσεις·

- (δ) ἐνθα αἱ διατάξεις τοῦ Ἄρθρου 16 δὲν ἐτηρήθησαν καὶ τὸ Κράτος δὲν κατεχώρησε ἐμφάνισιν ἢ δὲν ἐφεσίβαλε τὴν ἐρήμην ἐκδοθείσαν δικαστικὴν ἀπόφασιν.

3. Ἐπιπροσθέτως, εἰς τὰς ἐν Ἄρθρῳ 10 προβλεπομένας περιπτώσεις, Συμβαλλόμενον Κράτος δὲν ὑποχρεοῦται νὰ προσδώσῃ ἰσχὺν εἰς δικαστικὴν ἀπόφασιν—

- (α) ἐφ' ὅσον τὰ δικαστήρια τοῦ Κράτους τοῦ forum δὲν θὰ ἐδικαιοῦντο νὰ ἀσκήσουν δικαιοδοσίαν ἐὰν εἶχον ἐφαρμοσίαι, τηρουμένων τῶν ἀναλογιῶν, τοὺς κανόνες δικαιοδοσίας (πλὴν τῶν μνημονευομένων ἐν τῷ Παραρτήματι τῆς παρούσης Συμβάσεως) τοὺς ἰσχύοντας ἐν τῷ Κράτει καθ' οὗ ἐξεδόθη ἡ δικαστικὴ ἀπόφασις· ἢ

- (β) ἐφ' ὅσον τὸ δικαστήριον, κατ' ἐφαρμογὴν δικαίου ἐτέρου ἢ ἐκείνου ὅπερ θὰ ἦτο ἐφαρμοστέον συμφώνως πρὸς τοὺς κανόνες τοῦ ἰδιωτικοῦ διεθνοῦς δικαίου τοῦ Κράτους τούτου, ἤχθῃ εἰς συμπέρασμα διάφορον ἐκείνου εἰς τὸ ὁποῖον θὰ ἦγετο κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ δικαίου ὅπερ καθορίζεται ὑπὸ τῶν ἐν λόγῳ κανόνων.

Ἐν τούτοις, Συμβαλλόμενον Κράτος δὲν δύναται νὰ στηριχθῇ εἰς τοὺς λόγους ἀρνήσεως τοὺς καθοριζομένους ἐν ὑποπαραγράφοις (α) καὶ (β) ἀνωτέρω ἐφ' ὅσον τοῦτο δεσμεύεται διὰ συμφωνίας περὶ ἀναγνωρίσεως καὶ ἐκτελέσεως δικαστικῶν ἀποφάσεων μετὰ τοῦ Κράτους τοῦ forum καὶ ἐφ' ὅσον ἡ δικαστικὴ ἀπόφασις πληροῖ τὰς ἀπαιτήσεις τῆς ἐν λόγῳ συμφωνίας ἐν σχέσει πρὸς τὴν δικαιοδοσίαν καί, ἐὰν τοιαύτη εἶναι ἢ περιπτώσις, πρὸς τὸ ἐφαρμοστέον δίκαιον.

ΑΡΘΡΟΝ 21

1. Όσάκις ἔχη ἐκδοθῆ δικαστικὴ ἀπόφασις κατὰ τινὸς Συμβαλλομένου Κράτους καὶ ὁσάκις τὸ Κράτος τοῦτο δὲν προσδίδῃ ἰσχὺν εἰς ταύτην, ὁ ἐπικαλούμενος τὴν δικαστικὴν ταύτην ἀπόφασιν διαδίκως δικαιούται νὰ ἀπαιτήσῃ παρὰ τοῦ ἀρμοδίου δικαστηρίου τοῦ Κράτους τούτου νὰ ἀποφασίσῃ ἐπὶ τοῦ ζητήματος κατὰ πόσον ἔδει νὰ προσδοθῆ ἰσχὺς εἰς τὴν δικαστικὴν ἀπόφασιν συμφώνως πρὸς τὸ Ἄρθρον 20. Ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τούτου ὡσαύτως δύναται νὰ εἰσαχθῆ διαδικασίᾳ ὑπὸ τοῦ Κράτους καθ' οὗ ἔξεδόθη ἡ δικαστικὴ ἀπόφασις, ἐφ' ὅσον τοῦτο ἐπιτρέπεται ὑπὸ τοῦ οἰκείου αὐτοῦ δικαίου.

2. Πλὴν καθ' ἣν ἔκτασιν εἶναι ἀναγκαῖον διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Ἄρθρου 20, τὸ ἀρμόδιον δικαστήριον τοῦ περι ὅθ' πρόκειται Κράτους δὲν δύναται νὰ προβῆ εἰς ἐπανεξέτασιν τῆς οὐσίας τῆς δικαστικῆς ἀποφάσεως.

3. Όσάκις ἐγείρεται διαδικασίᾳ ἐνώπιον δικαστηρίου Κράτους τινὸς συμφώνως πρὸς τὴν παράγραφον 1—

(α) εἰς τοὺς διαδίκους δέον νὰ παρέχῃται δυνατὸς ὅπως οἱ τοὶ ἀκουσθοῦν ἐν αὐτῇ·

(β) τὰ ὑπὸ τοῦ ἐπικαλούμενου τὴν δικαστικὴν ἀπόφασιν διαδίκου προσκομιζόμενα ἔγγραφα δὲν ὑπόκεινται εἰς νομιμοποίησιν (legalisation) ἢ εἰς οἰανδήποτε ἑτέραν ἀνάλογον διατύπωσιν·

(γ) οὐδεμία ἀσφάλεια, ἐγγυητικὸν ὁμόλογον ἢ κατάθεσις, ὁποῖαν ὀνομασίαν καὶ ἐὰν αὕτη φέρῃ, δύναται νὰ ἀπαιτήται παρὰ τοῦ ἐπικαλούμενου τὴν δικαστικὴν ἀπόφασιν διαδίκου λόγῳ τῆς ὑπηκόουτος, κατοικίας ἢ διαμονῆς αὐτοῦ·

(δ) ὁ ἐπικαλούμενος τὴν δικαστικὴν ἀπόφασιν διαδίκως δικαιούται εἰς νομικὴν ἀρωγὴν ὑπὸ ὄρους οὐχὶ ὀλιγώτερον εὐνοϊκοῦς ἀπὸ τοὺς ἰσχύοντας διὰ τοὺς ὑπηκόους τοῦ Κράτους οἵτινες κατοικοῦν ἢ διαμένουν ἐν αὐτῷ.

4. Ἐκαστὸν Συμβαλλόμενον Κράτος ὀφείλει, ὅταν καταθέτῃ τὸ οἰκεῖον αὐτοῦ ἔγγραφον ἐπικυρώσεως, ἀποδοχῆς ἢ προσχωρήσεως, νὰ καθορίσῃ τὸ ἐν παραγράφῳ 1 ἀναφερόμενον δικαστήριον ἢ δικαστήρια καὶ νὰ πληροφωρήσῃ σχετικῶς τὸν Γενικὸν Γραμματέα τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης.

ΑΡΘΡΟΝ 22

1. Συμβαλλόμενον Κράτος ὀφείλει νὰ προσδίδῃ ἰσχὺν εἰς συμβιβασμὸν οὐτινος συνιστᾷ μέρος καὶ ὅστις ἐγένετο ἐπὶ δικαστηρίῳ ἑτέρου Συμβαλλομένου Κράτους ἐν τῇ πορείᾳ τῆς διαδικασίας· αἱ διατάξεις τοῦ Ἄρθρου 20 δὲν τυγχάνουν ἐφαρμογῆς ἐπὶ τοῦ ἐν λόγῳ συμβιβασμοῦ.

2. Ἐὰν τὸ Κράτος δὲν προσδίδῃ ἰσχὺν εἰς τὸν συμβιβασμὸν, δύναται νὰ γίνῃ χρήσις τῆς ἐν Ἄρθρῳ 21 προβλεπομένης διαδικασίας.

ΑΡΘΡΟΝ 23

Οὐδὲν ἐκτελεστικὸν ἢ προληπτικὸν μέτρον κατὰ τῆς περιουσίας Συμβαλλομένου Κράτους δύναται νὰ λαμβάνηται ἐν τῇ ἑδαφικῇ ἐπικρατείᾳ ἑτέρου Συμβαλλομένου Κράτους πλὴν ὁσάκις καὶ καθ' ἣν ἔκτασιν τὸ Κράτος κατὰ τὸν τρόπον ρητὸν καὶ ἐγγράφως συγκατατίθεται εἰς τοῦτο ἐν ἐκάστη συγκεκριμένη περιπτώσει.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ IV

Προαιρετικαὶ διατάξεις

ΑΡΘΡΟΝ 24

1. Ἀνεξαρτήτως τῶν διατάξεων τοῦ Ἄρθρου 15, πᾶν Κράτος δύναται, κατὰ τὸν χρόνον τῆς ὑπογραφῆς τῆς παρούσης Συμβάσεως ἢ τῆς καταθέσεως τοῦ οἰκείου αὐτοῦ ἔγγραφου ἐπικυρώσεως, ἀποδοχῆς ἢ προσχωρήσεως, ἢ καθ' οἰανδήποτε μεταγενεστέραν ἡμερομηνίαν, διὰ γνωστοποιήσεως ἀπευθυνομένης πρὸς τὸν Γενικὸν Γραμματέα τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης, νὰ δηλώσῃ ὅτι προκειμένου περὶ περιπτώσεων μὴ ἐμπιπτουσῶν ἐντὸς τῶν Ἄρθρων 1 ἕως 13

τά οικεία αὐτοῦ δικαστήρια κέκτηνται ἀρμοδιότητα νὰ ἐπιλαμβάνωνται διαδικασίας ἐγειρομένης ἐναντίον ἑτέρου Συμβαλλομένου Κράτους εἰς ἣν ἔκτασιν τὰ οικεία αὐτοῦ δικαστήρια κέκτηνται ἀρμοδιότητα νὰ ἐπιλαμβάνωνται διαδικασιῶν ἐγειρομένων ἐναντίον Κρατῶν μὴ Συμβαλλομένων Μερῶν τῆς παρούσης Συμβάσεως. Ἡ τοιαύτη δῆλωσις γίνεται ἄνευ ἐπηρεασμοῦ τοῦ προνομίου ἑτεροδικίας ὅπερ ἄλλοδαπὰ Κράτη ἀπολαύουν ἐν σχέσει πρὸς πράξεις ἐκτελουμένας ἐν τῇ ἀσκήσει τῆς κυριάρχου ἐξουσίας αὐτῶν (acta jure imperii).

2. Τὰ δικαστήρια τοῦ Κράτους ὅπερ προέβη εἰς τὴν ἐν παραγράφῳ 1 προβλεπομένην δῆλωσιν, ἐν τούτοις, δὲν δικαιούνται νὰ ἐπιλαμβάνωνται τοιαύτης διαδικασίας ἐγειρομένης ἐναντίον ἑτέρου Συμβαλλομένου Κράτους ἐφ' ὅσον ἡ δικαιοδοσία αὐτῶν δύναται νὰ θεμελιωθῇ μόνον ἐπὶ ἐνὸς ἢ πλείονων ἐκ τῶν λόγων τῶν μνημονευομένων ἐν τῷ Παραρτήματι τῆς παρούσης Συμβάσεως, ἐκτὸς ἐὰν τὸ ἕτερον τοῦτο Συμβαλλόμενον Κράτος προβῇ εἰς διαδικαστικὴν τινα πράξιν σχετιζομένην πρὸς τὴν οὐσίαν τῆς ὑποθέσεως ἄνευ προηγουμένης ἀμφισβήτησεως τῆς δικαιοδοσίας τοῦ δικαστηρίου.

3. Αἱ διατάξεις τοῦ κεφαλαίου II τυγχάνουν ἐφαρμογῆς ἐπὶ διαδικασίας ἐγειρομένης ἐναντίον Συμβαλλομένου Κράτους συμφώνως πρὸς τὸ παρὸν "Ἀρθρον.

4. Ἡ δυνάμει τῆς παραγράφου 1 γενομένη δῆλωσις νὰ ἀνακληθῇ διὰ γνωστοποιήσεως ἀπευθυνομένης πρὸς τὸν Γενικὸν Γραμματέα τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης. Ἡ ἀνάκλησις παράγει ἔννομον ἀποτέλεσμα μετὰ παρέλευσιν τριῶν μηνῶν ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας λήψεώς της, τοῦτο ὅμως δὲν ἐπηρεάζει διαδικασίαν ἐγερθεῖσαν πρὸ τῆς ἡμερομηνίας καθ' ἣν ἡ ἀνάκλησις παράγει ἀποτέλεσμα.

ΑΡΘΡΟΝ 25

1. Πᾶν Συμβαλλόμενον Κράτος ὅπερ προέβη εἰς δῆλωσιν δυνάμει τοῦ "Ἀρθρου 24 ὀφείλει, προκειμένου περὶ περιπτώσεων μὴ ἐμπιπτουσῶν ἐντὸς τῶν "Ἀρθρων 1 ἕως 13, νὰ προσδίδῃ ἰσχὺν εἰς δικαστικὴν ἀπόφασιν ἐκδοθεῖσαν ὑπὸ δικαστηρίου ἑτέρου Συμβαλλομένου Κράτους ὅπερ προέβη εἰς παρομοίαν δῆλωσιν—

- (α) ἐφ' ὅσον πληροῦνται οἱ ἐν παραγράφῳ 1 (β) τοῦ "Ἀρθρου 20 καθοριζόμενοι ὅροι καὶ
- (β) ἐφ' ὅσον τὸ δικαστήριον θεωρεῖται ὅτι κέκτηται δικαιοδοσίαν συμφώνως πρὸς τὰς ἀκολουθοῦσας παραγράφους.

2. Ἐντούτοις, τὸ Συμβαλλόμενον Κράτος δὲν ὑποχρεοῦται νὰ προσδίδῃ ἰσχὺν εἰς τοιαύτην δικαστικὴν ἀπόφασιν—

- (α) ἐφ' ὅσον ὑφίσταται λόγος ἀρνήσεως ὡς προβλέπεται ἐν παραγράφῳ 2 τοῦ "Ἀρθρου 20 ἢ
- (β) ἐφ' ὅσον δὲν ἐτηρήθησαν αἱ διατάξεις τῆς παραγράφου 2 τοῦ "Ἀρθρου 24.

3. Τηρουμένων τῶν διατάξεων τῆς παραγράφου 4, δικαστήριον Συμβαλλομένου Κράτους θεωρεῖται ὅτι κέκτηται δικαιοδοσίαν διὰ τοὺς σκοποὺς τῆς παραγράφου 1 (β)—

- (α) ἐφ' ὅσον, ἡ δικαιοδοσία τούτου ἀναγνωρίζεται δυνάμει τῶν διατάξεων συμφωνίας τινός τῆς ὁποίας συμβαλλόμενα μέρη εἶναι τὸ Κράτος τοῦ forum καὶ τὸ ἕτερον Συμβαλλόμενον Κράτος·
- (β) ἐν ἀνυπαρξίᾳ συμφωνίας μεταξύ τῶν δύο Κρατῶν περὶ ἀναγνωρίσεως καὶ ἐκτελέσεως δικαστικῶν ἀποφάσεων εἰς ἀστικὰς ὑποθέσεις, ἐφ' ὅσον τὰ δικαστήρια τοῦ Κράτους τοῦ forum θὰ ἐδικαιοῦντο νὰ ἀσκήσουν δικαιοδοσίαν ἐὰν εἶχον ἐφαρμοσεί, τηρουμένων τῶν ἀναλογιῶν, τοὺς κανόνας δικαιοδοσίας (πλὴν τῶν μνημονευομένων ἐν τῷ Παραρτήματι τῆς παρούσης Συμβάσεως) τοὺς ἰσχύοντας ἐν τῷ Κράτει καθ' οὗ ἐξεδόθη ἡ δικαστικὴ ἀπόφασις. Ἡ διάταξις αὕτη δὲν τυγχάνει ἐφαρμογῆς ἐπὶ ζητημάτων προκυπτόντων ἐκ συμβάσεως (contracts).

4. Τὰ Συμβαλλόμενα Κράτη ἅτινα προέβησαν εἰς τὴν προβλεπομένην ἐν Ἄρθρῳ 24 δῆλωσιν δύνανται, διὰ συμπληρωματικῆς τῆς παρούσης Συμβάσεως συμφωνίας, νὰ καθορίσουν τὰς περιστάσεις ὑφ' ἃς τὰ οἰκεία αὐτῶν δικαστήρια θὰ θεωρῶνται ὅτι κέκτηνται δικαιοδοσίαν διὰ τοὺς σκοποὺς τῆς παραγράφου 1 (β) τοῦ παρόντος Ἄρθρου.

5. Ἐὰν τὸ Συμβαλλόμενον Κράτος δὲν προσδίδῃ ἰσχὺν εἰς τὴν δικαστικὴν ἀπόφασιν, δύνανται νὰ γίνῃ χρῆσις τῆς ἐν Ἄρθρῳ 21 προβλεπομένης διαδικασίας.

ΑΡΘΡΟΝ 26

Ἀνεξαρτήτως τῶν διατάξεων τοῦ Ἄρθρου 23, δικαστικὴ ἀπόφασις ἐκδομένη ἐναντίον Συμβαλλομένου τινὸς Κράτους ἐν διαδικασίᾳ ἀφορώσῃ εἰς βιομηχανικὴν ἢ ἐμπορικὴν δραστηριότητα, εἰς τὴν ὁποίαν ἐπιδίδεται τὸ Κράτος κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ὡς ὁ ἰδιώτης, δύνανται νὰ ἐκτελεῖται ἐν τῷ Κράτει τοῦ *forum* ἐπὶ περιουσίας ἀνηκούσης εἰς τὸ Κράτος καθ' οὗ ἐκδίδεται ἡ δικαστικὴ ἀπόφασις καὶ χρησιμοποιουμένης ἀποκλειστικῶς ἐν σχέσει πρὸς τὴν τοιαύτην δραστηριότητα, ἐὰν—

- (α) ἀμφότερα, τὸ Κράτος τοῦ *forum* καὶ τὸ Κράτος καθ' οὗ ἐκδίδεται ἡ δικαστικὴ ἀπόφασις, ἔχουν προβῆ εἰς δηλώσεις δυνάμει τοῦ Ἄρθρου 24·
- (β) ἡ ἀπολήξασα εἰς τὴν δικαστικὴν ἀπόφασιν διαδικασία ἐμπίπτῃ ἐντὸς τῶν Ἄρθρων 1 ἕως 13 ἢ ἠγέρθη συμφώνως πρὸς τὰς παραγράφους 1 καὶ τοῦ 2 τοῦ Ἄρθρου 24· καὶ
- (γ) ἡ δικαστικὴ ἀπόφασις πληροῖ τὰς ἐν παραγράφῳ 1 (β) τοῦ Ἄρθρου 20 καθοριζομένας ἀπαιτήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ V

Γενικαὶ διατάξεις

ΑΡΘΡΟΝ 27

1. Διὰ τοὺς σκοποὺς τῆς παρούσης Συμβάσεως, ἡ φράσις «Συμβαλλόμενον Κράτος» δὲν περιλαμβάνει οἰανδήποτε νομικὴν ὄντοτητα τοῦ Συμβαλλομένου Κράτους διακεκριμένην τούτου καὶ ἔχουσαν τὴν ἰκανότητα τοῦ ἐνάγειν καὶ ἐνάγεσθαι, ἔτι καὶ ἐὰν εἰς τὴν τοιαύτην ὄντοτητα ἀνετέθησαν δημόσιαι λειτουργίαι.

2. Ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων ἐτέρου Συμβαλλομένου Κράτους δύνανται νὰ ἐγερθῇ διαδικασία καθ' οἰασδήποτε ὄντοτῆτος ἀναφερομένης ἐν παραγράφῳ 1 κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ὡς καὶ κατὰ ἰδιώτου· ἐντούτοις, τὰ δικαστήρια δὲν δύνανται νὰ ἐπιλαμβάνωνται διαδικασίας ἀναφορικῶς πρὸς πράξεις τῆς ὄντοτῆτος ἐκτελουμένας ἐν τῇ ἀσκήσει κυριάρχου ἐξουσίας (*acta jure imperii*).

3. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων τούτων δύνανται νὰ ἐγερθῇ διαδικασία καθ' οἰασδήποτε τοιαύτης ὄντοτῆτος ἐφ' ὅσον, ὑπὸ ἀντιστοιχίους περιστάσεις, τὰ δικαστήρια θὰ ἐκέκτηντο δικαιοδοσίαν ἐὰν ἡ διαδικασία ἠγείρετο κατὰ Συμβαλλομένου Κράτους.

ΑΡΘΡΟΝ 28

1. Ἄνευ ἐπηρεασμοῦ τῶν διατάξεων τοῦ Ἄρθρου 27, τὰ Κράτη ἐξ ὧν συνίσταται ἐν Ὁμόσπονδον Κράτος δὲν ἀπολαύουν τοῦ προνομίου ἐτεροδικίας.

2. Ἐντούτοις, τὸ Ὁμόσπονδον Κράτος—Μέρος τῆς παρούσης Συμβάσεως δύνανται, διὰ γνωστοποιήσεως ἀπευθυνομένης πρὸς τὸν Γενικὸν Γραμματεῖα τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης, νὰ δηλώσῃ ὅτι τὰ ἐξ ὧν συνίσταται Κράτη δύνανται νὰ ἐπικαλῶνται τὰς ἐφαρμοζομένας ἐπὶ Συμβαλλομένου Κρατῶν διατάξεις τῆς Συμβάσεως καὶ νὰ ὑπέχουν τὰς αὐτὰς ὑποχρεώσεις.

3. Ὅσάκις, Ὁμόσπονδον Κράτος προέβῃ εἰς δῆλωσιν συμφώνως πρὸς τὴν παράγραφον 2, ἡ ἐπίδοσις ἐγγράφων πρὸς τὰ ἐπὶ μέρος Κράτη τῆς Ὁμοσπονδίας θὰ ἐνεργῆται πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐξωτερικῶν τοῦ Ὁμοσπόνδου Κράτους συμφώνως πρὸς τὸ Ἄρθρον 16.

4. Μόνον τὸ Ὅμοσπονδον Κράτος εἶναι ἀρμόδιον νὰ προβαίνει εἰς τὰς προβλεπομένας ὑπὸ τῆς παρούσης Συμβάσεως δηλώσεις, γνωστοποιήσεις καὶ κοινοποιήσεις καὶ μόνον αὐτὸ δύναται νὰ εἶναι διάδικον εἰς τὴν κατὰ τὸ Ἄρθρον 34 διαδικασίαν.

ΑΡΘΡΟΝ 29

Ἡ παρούσα Σύμβασις δὲν τυγχάνει ἐφαρμογῆς ἐπὶ διαδικασιῶν ἀφορῶσιν εἰς—

- (α) κοινωνικὴν ἀσφάλισιν·
- (β) ζημίαν ἢ θλάθην ἐν σχέσει πρὸς πυρηνικὰ θέματα·
- (γ) τελωνειακοῦς δασμούς, φόρους ἢ ποινάς.

ΑΡΘΡΟΝ 30

Ἡ παρούσα Σύμβασις δὲν τυγχάνει ἐφαρμογῆς ἐπὶ διαδικασιῶν ἀναφορικῶς πρὸς ἀπαιτήσεις σχετιζομένας πρὸς τὴν λειτουργίαν ποντοπόρων πλοίων, ὧν τὴν ιδιοκτησίαν ἢ ἐκμετάλλευσιν ἔχει Συμβαλλόμενον Κράτος, ἢ πρὸς τὴν μεταφορὰν φορτίων καὶ ἐπιβατῶν διὰ τοιούτων πλοίων ἢ πρὸς τὴν μεταφορὰν φορτίων ἀνηκόντων εἰς Συμβαλλόμενον Κράτος καὶ μεταφερομένων ἐπὶ ἐμπορικῶν πλοίων.

ΑΡΘΡΟΝ 31

Οὐδὲν τῶν ἐν τῇ παρούσῃ Συμβάσει διαλαμβανομένων θέλει ἐπηρεάζει οἰαδήποτε προνόμια ἢ ἀσυλίας ἄτινας ἀπολαύει Συμβαλλόμενον Κράτος ἀναφορικῶς πρὸς τὰς πράξεις ἢ παραλείψεις τῶν ἐνόπλων τούτου δυνάμεων, ἢ ἐν σχέσει πρὸς ταύτας, εὐρισκομένων ἐν τῇ ἐδαφικῇ ἐπικρατείᾳ ἐτέρου Συμβαλλομένου Κράτους.

ΑΡΘΡΟΝ 32

Οὐδὲν τῶν ἐν τῇ παρούσῃ Συμβάσει διαλαμβανομένων θέλει ἐπηρεάζει τὰ προνόμια καὶ τὰς ἀσυλίας ἀναφορικῶς πρὸς τὴν ἄσκησιν τῶν καθηκόντων τῶν διπλωματικῶν ἀποστολῶν καὶ τῶν προξενικῶν ὑπηρεσιῶν καὶ τῶν συνδεομένων πρὸς ταύτας προσώπων.

ΑΡΘΡΟΝ 33

Οὐδὲν τῶν ἐν τῇ παρούσῃ Συμβάσει διαλαμβανομένων θέλει ἐπηρεάζει ὑφισταμένους ἢ μελλούσας διεθνεῖς συμφωνίας ἐπὶ εἰδικῶν τομέων σχετιζομένων πρὸς θέματαπραγματευθέντα ἐν τῇ παρούσῃ Συμβάσει.

ΑΡΘΡΟΝ 34

1. Πᾶσα διαφορὰ δυναμένη νὰ ἀναφυῇ μεταξὺ δύο ἢ πλείονων Συμβαλλομένων Κρατῶν ἀφορῶσα εἰς τὴν ἐρμηνείαν ἢ ἐφαρμογὴν τῆς παρούσης Συμβάσεως παραπέμπεται εἰς τὸ Διεθνὲς Δικαστήριον τῆς Δικαιοσύνης τῇ αἰτήσῃ ἐνὸς τῶν μερῶν ἐν τῇ διαφορᾷ ἢ δι' εἰδικῆς συμφωνίας, ἐκτὸς ἐὰν τὰ μέρη συμφωνοῦν ἐπὶ διαφορῶν τρόπου εἰρηνικῆς ἐπιλύσεως τῆς διαφορᾶς.

2. Ἐντούτοις, ἐνώπιον τοῦ Διεθνoῦς Δικαστηρίου τῆς Δικαιοσύνης δὲν δύναται νὰ ἐγερθῇ διαδικασία στρεφόμενη περὶ—

- (α) διαφορὰν ἀφορῶσαν εἰς ζήτημα ἀναφυὲν ἐν διαδικασίᾳ ἐγερθείσῃ κατὰ Συμβαλλομένου Κράτους ἐνώπιον δικαστηρίου ἐτέρου Συμβαλλομένου Κράτους, πρὶν ἢ τὸ δικαστήριον ἐκδώσῃ ἀπόφασιν πληροῦσαν τὸν ἐν παραγράφῳ 1 (β) τοῦ Ἄρθρου 20 προβλεπόμενον ὄρον·
- (β) διαφορὰν ἀφορῶσαν εἰς ζήτημα ἀναφυὲν ἐν διαδικασίᾳ ἐγερθείσῃ ἐνώπιον δικαστηρίου Συμβαλλομένου τινός Κράτους συμφώνως πρὸς τὴν παράγραφον 1 τοῦ Ἄρθρου 21, πρὶν ἢ τὸ δικαστήριον ἐκδώσῃ ὀριστικὴν ἀπόφασιν ἐν τῇ διαδικασίᾳ ταύτῃ.

ΑΡΘΡΟΝ 35

1. Ἡ παρούσα Σύμβασις τυγχάνει ἐφαρμογῆς μόνον ἐπὶ διαδικασιῶν εἰσαγομένων μετὰ τὴν ἔναρξιν ἰσχύος αὐτῆς.

2. Ὅσακις ἐν Κράτος καταστῆ Συμβαλλόμενον Μέρος τῆς παρούσης Συμβάσεως μετὰ τὴν ἔναρξιν ἰσχύος αὐτῆς, ἡ Σύμβασις θὰ τυγχάνη ἐφαρμογῆς μόνον ἐπὶ διαδικασιῶν εἰσαγομένων μετὰ τὴν ἔναντι τοῦ ἐν λόγῳ Κράτους ἔναρξιν ἰσχύος αὐτῆς.

3. Οὐδὲν τῶν ἐν τῇ παρούσῃ Συμβάσει διαλαμβανομένων θέλει τυγχάνει ἐφαρμογῆς ἐπὶ διαδικασιῶν προκυπτουσῶν ἐκ, ἢ ἐπὶ δικαστικῶν ἀποφάσεων ἐρειδομένων, ἐπὶ πράξεων, παραλείψεων ἢ πραγματικῶν γεγονότων πρὸ τῆς ἡμερομηνίας καθ' ἣν ἡ παρούσα Σύμβασις ἀνοίγεται πρὸς ὑπογραφήν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ VI

Τελικαὶ διατάξεις

ΑΡΘΡΟΝ 36

1. Ἡ παρούσα Σύμβασις εἶναι ἀνοικτὴ πρὸς ὑπογραφήν ὑπὸ τῶν Κρατῶν—μελῶν τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης. Αὕτη ὑπόκειται εἰς ἐπικύρωσιν ἢ ἀποδοχὴν. Τὰ ἔγγραφα τῆς ἐπικυρώσεως ἢ ἀποδοχῆς κατατίθενται παρὰ τῷ Γενικῷ Γραμματεῖ τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης.

2. Ἡ Σύμβασις ἀρχεταὶ ἰσχύουσα μετὰ παρέλευσιν τριῶν μηνῶν ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας τῆς καταθέσεως τοῦ τρίτου ἐγγράφου ἐπικυρώσεως ἢ ἀποδοχῆς.

3. Ἐναντι ὑπογράψαντός τινος Κράτους ὅπερ μεταγενεστέρως ἐπικυροῖ ἢ ἀποδέχεται ταύτην, ἡ Σύμβασις ἀρχεταὶ ἰσχύουσα μετὰ παρέλευσιν τριῶν μηνῶν ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας τῆς καταθέσεως τοῦ οἰκείου αὐτοῦ ἐγγράφου ἐπικυρώσεως ἢ ἀποδοχῆς.

ΑΡΘΡΟΝ 37

1. Μετὰ τὴν ἔναρξιν ἰσχύος τῆς παρούσης Συμβάσεως, ἡ ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆ τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης δύναται, κατόπιν ἀποφάσεως λαμβανομένης διὰ τῆς ὁμοφώνου ψήφου τῶν ψηφίζοντων μελῶν, νὰ προσκαλέσῃ οἰονδήποτε Κράτος μὴ μέλος ὅπως προσχωρήσῃ ἐν αὐτῇ.

2. Ἡ τοιαύτη προσχώρησις πραγματοποιεῖται διὰ καταθέσεως παρὰ τῷ Γενικῷ Γραμματεῖ τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης ἐγγράφου τινός προσχωρήσεως ὅπερ παράγει ἔννομον ἀποτέλεσμα μετὰ παρέλευσιν τριῶν μηνῶν ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας τῆς καταθέσεώς του.

3. Ἐντούτοις, ἐὰν οἰονδήποτε Κράτος, ὅπερ ἔχει ἤδη προσχωρήσῃ ἐν τῇ Συμβάσει, γνωστοποιήσῃ πρὸς τὸν Γενικὸν Γραμματέα τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης πρὸ τῆς ἐνάρξεως ἰσχύος τῆς παρούσης Συμβάσεως τὴν ἔνστασιν αὐτοῦ κατὰ τῆς προσχωρήσεως ἑτέρου Κράτους μὴ μέλους, ἡ Σύμβασις δὲν θὰ τυγχάνη ἐφαρμογῆς ὡς πρὸς τὰς σχέσεις μεταξὺ τῶν δύο τούτων Κρατῶν.

ΑΡΘΡΟΝ 38

1. Πᾶν Κράτος δύναται, κατὰ τὸν χρόνον τῆς ὑπογραφῆς ἢ καταθέσεως τοῦ οἰκείου αὐτοῦ ἐγγράφου ἐπικυρώσεως, ἀποδοχῆς ἢ προσχωρήσεως, νὰ καθορίσῃ τὴν ἐδαφικὴν ἐπικρατείαν ἢ ἐδαφικὰς ἐπικρατείας ἐφ' ὧν ἡ παρούσα Σύμβασις τυγχάνει ἐφαρμογῆς.

2. Πᾶν Κράτος δύναται, κατὰ τὸν χρόνον τῆς καταθέσεως τοῦ οἰκείου αὐτοῦ ἐγγράφου ἐπικυρώσεως, ἀποδοχῆς ἢ προσχωρήσεως ἢ καθ' οἰονδήποτε μεταγενεστέραν ἡμερομηνίαν, διὰ δηλώσεως ἀπευθυνομένης πρὸς τὸν Γενικὸν Γραμματέα νὰ ἐπεκτείνῃ τὴν παρούσαν Σύμβασιν καὶ ἐφ' οἰαδήποτε ἑτέρας ἐδαφικῆς ἐπικρατείας ἢ ἐδαφικῶν ἐπικρατειῶν καθοριζομένων ἐν τῇ δηλώσει καὶ διὰ τὰς διεθνεῖς σχέσεις τῶν ὁποίων φέρει τὴν εὐθύνην ἢ ἐν ὀνόματι τῶν ὁποίων εἶναι ἐξουσιοδοτημένον νὰ ἀναλαμβάνῃ ὑποχρεώσεις.

3. Πάσα δήλωσις γενομένη συμφώνως πρὸς τὴν προηγουμένην παράγρα-
φον δύναται, ἐν σχέσει πρὸς οἰονδήποτε μνημονευομένην ἐν τῇ τοιαύτῃ δηλώσει
ἐδαφικὴν ἐπικράτειαν, νὰ ἀνακληθῆῖ συμφώνως πρὸς τὴν ἐν Ἄρθρῳ 40 τῆς
παρούσης Συμβάσεως διαγραφομένην διαδικασίαν.

ΑΡΘΡΟΝ 39

Οὐδεμία ἐπιφύλαξις ἀφορῶσα εἰς τὴν παρούσαν Σύμβασιν ἐπιτρέπεται.

ΑΡΘΡΟΝ 40

1. Πάν Συμβαλλόμενον Κράτος δύναται, καθ' ἣν ἕκτασιν ἀφορᾶ εἰς ἑαυτό,
νὰ καταγγείλῃ τὴν παρούσαν Σύμβασιν διὰ γνωστοποιήσεως ἀπευθυνομένης
πρὸς τὸν Γενικὸν Γραμματέα τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης.

2. Ἡ τοιαύτη καταγγελία παράγει ἔννομον ἀποτέλεσμα μετὰ παρέλευσιν
ἑξ μηνῶν ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας λήψεως τῆς τοιαύτης γνωστοποιήσεως ὑπὸ
τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως. Ἡ παρούσα Σύμβασις, ἐντούτοις, θέλει συνεχίσει
νὰ τυγχάνῃ ἐφαρμογῆς ἐπὶ διαδικασιῶν εἰσαχθεῖσῶν πρὸ τῆς ἡμερομηνίας
καθ' ἣν ἡ καταγγελία παράγει ἔννομον ἀποτέλεσμα, ὡς καὶ ἐπὶ δικαστικῶν
ἀποφάσεων ἐκδιδομένων εἰς τοιαύτας διαδικασίας.

ΑΡΘΡΟΝ 41

Ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης ὀφείλει νὰ γνωστο-
ποιῇ πρὸς τὰ Κράτη—μέλη τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης καὶ πρὸς οἰονδήποτε
προσχωρήσαν ἐν τῇ παρουσίᾳ Συμβάσει περι—

- (α) ἐκάστης ὑπογραφῆς·
- (β) ἐκάστης καταθέσεως ἐγγράφου ἐπικυρώσεως, ἀποδοχῆς ἢ προσ-
χωρήσεως·
- (γ) οἰασδήποτε ἡμερομηνίας ἐνάρξεως ἰσχύος τῆς παρουσίας Συμβά-
σεως συμφώνως πρὸς τὰ Ἄρθρα 36 καὶ 37 αὐτῆς·
- (δ) ἐκάστης γνωστοποιήσεως ληφθείσης συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις
τῆς παραγράφου 2 τοῦ Ἄρθρου 19·
- (ε) ἐκάστης κοινοποιήσεως ληφθείσης συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις
τῆς παραγράφου 4 τοῦ Ἄρθρου 21·
- (στ) ἐκάστης γνωστοποιήσεως ληφθείσης συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις
τῆς παραγράφου 1 τοῦ Ἄρθρου 24·
- (ζ) τῆς ἀνακλήσεως οἰασδήποτε γνωστοποιήσεως γενομένης συμφώνως
πρὸς τὰς διατάξεις τῆς παραγράφου 4 τοῦ Ἄρθρου 24·
- (η) ἐκάστης γνωστοποιήσεως ληφθείσης συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις
τῆς παραγράφου 2 τοῦ Ἄρθρου 28·
- (θ) ἐκάστης γνωστοποιήσεως ληφθείσης συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις
τῆς παραγράφου 3 τοῦ Ἄρθρου 37·
- (ι) ἐκάστης δηλώσεως ληφθείσης συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ
Ἄρθρου 38·
- (ια) ἐκάστης γνωστοποιήσεως ληφθείσης συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις
τοῦ Ἄρθρου 40 καὶ τῆς ἡμερομηνίας καθ' ἣν ἡ καταγγελία παράγει
ἔννομον ἀποτέλεσμα.

Εἰς μαρτυρίαν τῶν ἀνωτέρω οἱ ὑπογεγραμμένοι, δεόντως πρὸς τοῦτο
ἐξουσιοδοτημένοι, ὑπέγραψαν τὴν παρούσαν Σύμβασιν.

Ἐγένετο ἐν Βασιλείᾳ, σήμερον τῇ 16ῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς Μαΐου, 1972, ἐν
τῇ Ἀγγλικῇ καὶ Γαλλικῇ γλώσσῃ, ἀμφοτέρων τῶν κειμένων τούτων ὄντων
ἑξ ἴσου αὐθεντικῶν, εἰς ἀπλοῦν ἀντίγραφον ὅπερ θέλει παραμείνει κατατε-
θειμένον ἐν τοῖς ἀρχείοις τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης. Ὁ Γενικὸς Γραμ-
ματεὺς τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης θέλει διαβιβάσει κεκυρωμένα ἀντίγραφα
τούτου εἰς ἕνα ἕνα τῶν ὑπογραψάντων καὶ προσχωρησάντων Κρατῶν.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Οί λόγοι δικαιοδοσίας οί αναφερόμενοι έν παραγράφω 3(α) του "Αρθρου 20, έν παραγράφω 2 του "Αρθρου 24 και έν παραγράφω 3(β) του "Αρθρου 25 είναι αί κάτωθι :

- (α) ή ύπαρξις έν τή έδαφική επικρατεία του Κράτους του forum περιουσίας άνηκούσης εις τόν έναγόμενον ή υπό του έναγοντος κατάσχεσις εκεί εύρισκομένης περιουσίας, έκτός εάν—
 - ή άγωγή έγειρεται πρός διεκδίκησιν έμπραγματών ή κατοχικών δικαιωμάτων (proprietary or possessory rights) επί τής περιουσίας ταύτης, ή προκύπτει έξ έτέρου θέματος σχετιζομένου πρός τήν τοιαύτην περιουσίαν ή
 - ή περιουσία συνιστά τήν άσφάλειαν χρέους ύπερ άποτελεί τó άντικείμενον τής άγωγής.
- (β) ή ύπηκοότης του έναγοντος.
- (γ) ή κατοικία, συνήθης διαμονή ή άπλη διαμονή του έναγοντος έν τή έδαφική επικρατεία του Κράτους του forum, έκτός εάν ή επί τή λόγω τούτω άσκησις δικαιοδοσίας έπιτρέπεται κατ' έξαιρέσιν λόγω του ειδικού άντικειμένου ώρισμένης κατηγορίας συμβάσεων (contracts).
- (δ) τó γεγονός ότι ó έναγόμενος διεξήγε έπιχείρησιν έντός τής έδαφικής επικρατείας του Κράτους του forum, έκτός εάν ή άγωγή προκύπτει έκ τής έπιχειρήσεως ταύτης.
- (ε) ó μονομερής καθορισμός του forum υπό του έναγοντος, ιδίως έν τώ τιμολογίω.

Τό νομικόν πρόσωπον θεωρείται ότι έχει τήν κατοικίαν ή τήν συνήθη διαμονήν αυτου ένθα εύρίσκεται ή έδρα αυτου, τó έγγεγραμμένον γραφείον ή ó κύριος τόπος των έργασιών του.

ΠΡΟΣΘΕΤΟΝ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ
ΠΕΡΙ ΚΡΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΝΟΜΙΟΥ ΕΤΕΡΟΔΙΚΙΑΣ

Τά ύπογράψαντα τó παρόν Πρωτόκολλον Κράτη—μέλη του Συμβουλίου τής Εύρώπης,

λαβόντα υπό σημείωσιν τήν Εύρωπαϊκήν Σύμβασιν περι Κρατικού Προνομίου Έτεροδικίας—έν τοις έφεξης αναφερομένην ως «ή Σύμβασις»— και ιδιαιτέρως τά "Αρθρα 21 και 34 αυτης :

Έπιθυμούντα να προάγουν τó έργον τής έναρμονίσεως έν τώ πεδίω τώ καλυπτομένω υπό τής Συμβάσεως διά τής προσθήκης διατάξεων περι Εύρωπαϊκής δικονομίας δι' έπίλυσιν διαφορών,

Συνεφώνησαν ως άκολούθως :

ΜΕΡΟΣ I

ΑΡΘΡΟΝ 1

1. Όσάκις έκδοθῆ δικαστική άπόφασις κατά τινος Κράτους—Μέρους τής Συμβάσεως και τó Κράτος τούτο δέν προσδίδη ισχύν εις ταύτην, ó επικαλούμενος τήν δικαστικήν άπόφασιν διάδικος δικαιούται να απαιτήση ύπως άποφασισθῆ τó ζήτημα κατά πόσον έδει να προσδοθῆ ισχύς εις τήν δικαστικήν άπόφασιν συμφώνως πρός τά "Αρθρα 20 ή 25 τής Συμβάσεως, διά τής έγερσεως διαδικασίας ένώπιον είτε—

- (α) του άρμοδιου δικαστηρίου του Κράτους τούτου κατ' έφαρμογήν του "Αρθρου 21 τής Συμβάσεως ή
- (β) του Εύρωπαϊκού Δικαστηρίου του συνεστημένου συμφώνως πρός τας διατάξεις του Μέρους III του παρόντος Πρωτοκόλλου, νοουμένου ότι τó Κράτος τούτο είναι Μέρος του παρόντος Πρωτοκόλλου και δέν προέβη εις τήν έν τώ Μέρει I τούτου αναφερομένην δήλωσιν.

Η έπιλογή μεταξύ των δύο τούτων δυνατοτήτων είναι όριστική.

2. Ἐάν τὸ Κράτος προτίθεται νὰ ἐγείρῃ διαδικασίαν ἐνώπιον τῶν οἰκείων τούτου δικαστηρίων συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τῆς παραγράφου 1 τοῦ Ἄρθρου 21 τῆς Συμβάσεως, τοῦτο δέον ὅπως δώσῃ εἰδοποίησιν περὶ τῆς πρὸς τοῦτο προθέσεώς του εἰς τὸν διάδικον ὑπὲρ οὗ ἐξεδόθη ἡ δικαστικὴ ἀπόφασις. Τὸ Κράτος δύναται μετὰ ταῦτα νὰ ἐγείρῃ τὴν τοιαύτην διαδικασίαν μόνον ἐάν ὁ διάδικος δὲν ἔχῃ ἐγείρει, ἐντὸς τριῶν μηνῶν ἀπὸ τῆς λήψεως τῆς εἰδοποιήσεως, διαδικασίαν ἐνώπιον τοῦ Ἑυρωπαϊκοῦ δικαστηρίου. Παρελθούσης ἀπράκτου τῆς τοιαύτης περιόδου, ὁ ὑπὲρ οὗ ἐξεδόθη ἡ δικαστικὴ ἀπόφασις διάδικος δὲν δύναται πλέον νὰ ἐγείρῃ διαδικασίαν ἐνώπιον τοῦ Ἑυρωπαϊκοῦ Δικαστηρίου.

3. Πλὴν καθ' ἣν ἔκτασιν δυνατὸν νὰ παρίσταται ἀνάγκη διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν Ἀρθρῶν 20 καὶ 25 τῆς Συμβάσεως, τὸ Ἑυρωπαϊκὸν Δικαστήριον δὲν δύναται νὰ ἐπανεξετάσῃ τὴν οὐσίαν τῆς δικαστικῆς ἀποφάσεως.

ΜΕΡΟΣ II

ΑΡΘΡΟΝ 2

1. Πᾶσα διαφορὰ δυναμένη νὰ ἀναφυῇ μεταξὺ δύο ἢ πλειόνων Κρατῶν—Μερῶν τοῦ παρόντος Πρωτοκόλλου ἀφορῶσα εἰς τὴν ἐρμηνείαν ἢ ἐφαρμογὴν τῆς Συμβάσεως παραπέμπεται, τῇ αἰτήσῃ ἑνὸς τῶν μερῶν ἐν τῇ διαφορᾷ ἢ δι' εἰδικῆς συμφωνίας, εἰς τὸ Ἑυρωπαϊκὸν Δικαστήριον τὸ συνεστημένον συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ Μέρους III τοῦ παρόντος Πρωτοκόλλου. Τὰ Κράτη—Μέρη τοῦ παρόντος Πρωτοκόλλου ἀναλαμβάνουν τὴν ὑποχρέωσιν ὅπως μὴ ὑποβάλλουν τοιαύτην διαφορὰν εἰς διάφορον τρόπον ἐπιλύσεως.

2. Ἐάν ἡ διαφορὰ ἀφορᾷ εἰς ζήτημα προκύπτον ἐν διαδικασίᾳ ἐγερθεῖσιν ἐνώπιον δικαστηρίου ἑνὸς Κράτους—Μέρους τῆς Συμβάσεως καθ' ἑτέρου Κράτους—Μέρους ταύτης, ἢ εἰς ζήτημα προκύπτον ἐν διαδικασίᾳ ἐγερθεῖσιν ἐνώπιον δικαστηρίου Κράτους—Μέρους τῆς Συμβάσεως συμφώνως πρὸς τὸ Ἄρθρον 21 τῆς Συμβάσεως, αὕτη δὲν δύναται νὰ παραπεμφθῇ εἰς τὸ Ἑυρωπαϊκὸν Δικαστήριον ἐκτὸς ἐάν καὶ μέχρις οὗ τοῦ δικαστηρίου ἐκδώσῃ ὀριστικὴν ἀπόφασιν ἐν τῇ διαδικασίᾳ ταύτῃ.

3. Ἀπαγορεύεται ἡ ἐνώπιον τοῦ Ἑυρωπαϊκοῦ Δικαστηρίου ἔγερσις διαδικασίας ἀφορώσης εἰς διαφορὰν περὶ δικαστικὴν ἀπόφασιν, ἣτις διαφορὰ ἐκρίθη ἤδη ἢ ζητεῖται νὰ κριθῇ ὑπ' αὐτοῦ δυνάμει τοῦ Μέρους I τοῦ παρόντος Πρωτοκόλλου.

ΑΡΘΡΟΝ 3

Οὐδὲν τῶν ἐν τῷ παρόντι Πρωτοκόλλῳ θέλει ἐρμηνεύεται ὡς κωλύον τὸ Ἑυρωπαϊκὸν Δικαστήριον ἀπὸ τοῦ νὰ κρίνῃ οἰανδήποτε διαφορὰν δυναμένην νὰ προκύψῃ μεταξὺ δύο ἢ πλειόνων Κρατῶν—Μερῶν τῆς Συμβάσεως καὶ ἀφορῶσαν εἰς τὴν ἐρμηνείαν ἢ ἐφαρμογὴν ταύτης καὶ δυναμένην νὰ παραπεμφθῇ εἰς τοῦτο δι' εἰδικῆς συμφωνίας, ἔτι καὶ ἐάν τὰ Κράτη ταῦτα, ἢ ὠρισμένα τούτων, δὲν ἀποτελοῦν Μέρη τοῦ παρόντος Πρωτοκόλλου.

ΜΕΡΟΣ III

ΑΡΘΡΟΝ 4

1. Καθιερῶνται Ἑυρωπαϊκὸν Δικαστήριον ἐπὶ θεμάτων Κρατικοῦ Προνομίου ἑτεροδικίας διὰ τὴν ἐκδίκασιν ὑποθέσεων φερομένων ἐνώπιον του συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τῶν Μερῶν I καὶ II τοῦ παρόντος Πρωτοκόλλου.

2. Τὸ Ἑυρωπαϊκὸν Δικαστήριον συγκροτεῖται ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Ἑυρωπαϊκοῦ Δικαστηρίου Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων καὶ ἑνὸς προσώπου ἐξ ἑνὸς ἐκάστου Κράτους μὴ μέλους τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἑυρώπης πρόσχωρήσαντος ἐν τῷ παρόντι Πρωτοκόλλῳ κατέχοντος τὰ ἀπαιτούμενα παρὰ μελῶν τοῦ Δικαστηρίου τούτου προσόντα καὶ διοριζομένου, τῇ συμφώνῳ γνώμῃ τῆς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἑυρώπης, ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως τοῦ Κράτους τούτου διὰ περίοδον ἐννέα ἐτῶν.

3. Πρόεδρος τοῦ Ἑυρωπαϊκοῦ Δικαστηρίου εἶναι ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἑυρωπαϊκοῦ Δικαστηρίου Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων.

ΑΡΘΡΟΝ 5

1. Όσάκις ενώπιον του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου εγείρεται διαδικασία συμφώνως προς τὰς διατάξεις του Μέρους I του παρόντος Πρωτοκόλλου το Ευρωπαϊκόν Δικαστήριον συγκροτείται εκ Τμήματος απαρτιζομένου εξ ἑπτὰ μελῶν. Ὡς ex officio μέλη του Τμήματος παρακάθηνται τὸ μέλος του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου ὅστις εἶναι ὑπὴκοος του Κράτους καθ' οὗ ἐξεδόθη ἡ δικαστικὴ ἀπόφασις καὶ τὸ μέλος του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου ὅστις εἶναι ὑπὴκοος του Κράτους του forum ἢ, ἐν ἀνυπαρξίᾳ τοιούτου μέλους εἰς ἐκατέραν τῶν ὡς ἄνω περιπτώσεων, τὸ πρόσωπον τὸ διοριζόμενον ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως του ἐνδιαφερομένου Κράτους ἵνα παρακάθηνται ὑπὸ τὴν ιδιότητα μέλους του Τμήματος. Τὰ ὀνόματα τῶν λοιπῶν πέντε μελῶν ἐπιλέγονται διὰ κληρώσεως ἐνεργουμένης ὑπὸ του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου παρουσία του Πρωτοκολλητοῦ.

2. Όσάκις ενώπιον του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου εγείρεται διαδικασία συμφώνως προς τὰς διατάξεις του Μέρους II του παρόντος Πρωτοκόλλου, τὸ Τμήμα συγκροτείται κατὰ τὸν ἐν τῇ προηγουμένῃ παραγράφῳ προβλεπόμενον τρόπον. Ἐν τούτοις ὡς ex officio μέλη του Τμήματος παρακάθηνται τὰ μέλη του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου οἵτινες εἶναι ὑπὴκοοι τῶν Κρατῶν μερῶν ἐν τῇ διαφορᾷ ἢ ἐν ἀνυπαρξίᾳ τοιούτου μέλους, τὸ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως του ἐνδιαφερομένου Κράτους διοριζόμενον πρόσωπον ἵνα παρακάθηνται ὑπὸ τὴν ιδιότητα μέλους του Τμήματος.

3. Όσάκις ἡ ἐνώπιον Τμήματός τινος ἐκκρεμοῦσα ὑπόθεσις γεννᾷ σοβαρὸν ζήτημα ἀφορῶν εἰς τὴν ἑρμηνείαν τῆς Συμβάσεως ἢ του παρόντος Πρωτοκόλλου, τὸ Τμήμα δύναται ὁποτεδήποτε νὰ παραιτηθῇ τῆς δικαιοδοσίας αὐτοῦ ὑπὲρ του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου συνεδριάζοντος ἐν ὀλομελείᾳ. Ἡ παραίτησις ἐκ τῆς δικαιοδοσίας εἶναι ὑποχρεωτικὴ ὁσάκις ἡ ἐπίλυσις του τοιούτου ζητήματος δυνατόν νὰ ὀδηγήσῃ εἰς τι συμπέρασμα ἀντιφατικὸν πρὸς τινὰ ἀπόφασιν προηγουμένως ἐκδοθεῖσαν ὑπὸ του Τμήματος ἢ τῆς ὀλομελείας του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου. Ἡ παραίτησις ἐκ τῆς δικαιοδοσίας εἶναι ὀριστικὴ. Ἡ ἀπόφασις περὶ παραίτησεως ἐκ τῆς δικαιοδοσίας δὲν ἀπαιτεῖται νὰ εἶναι ἠτιολογημένη.

ΑΡΘΡΟΝ 6

1. Τὸ Ευρωπαϊκόν Δικαστήριον ἀποφασίζει πάσας τὰς περὶ τὴν δικαιοδοσίαν του Δικαστηρίου διαφορὰς.

2. Αἱ ἀκροάσεις του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου διεξάγονται δημοσίᾳ ἐκτὸς ἐὰν εἰς ἐξαιρετικὰς περιστάσεις τὸ Δικαστήριον ἀποφασίξῃ ἄλλως.

3. Αἱ ἀποφάσεις του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου, λαμβανόμεναι κατὰ πλειοψηφίαν τῶν παρόντων μελῶν, ἐκδίδονται ἐν δημοσίᾳ συνεδριάσει. Αἱ ἀποφάσεις του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου δεόν νὰ εἶναι ἠτιολογημέναι. Ἐὰν ἡ ἀπόφασις δὲν ἐκφράξῃ ἐν ὄλῳ ἢ ἐν μέρει τὴν ὁμόφωνον γνώμην του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου, ἕκαστον μέλος δικαιούται νὰ ἐκφέρῃ ἐν αὐτῇ τὴν προσωπικὴν αὐτοῦ γνώμην.

4. Αἱ ἀποφάσεις του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου εἶναι τελεσίδικαι καὶ δεσμεύουν τὰ μέρη.

ΑΡΘΡΟΝ 7

1. Τὸ Ευρωπαϊκόν Δικαστήριον συντάσσει τοὺς ἐσωτερικοὺς τούτου Κανονισμοὺς καὶ καθορίζει τὴν οἰκείαν τούτου δικονομίαν.

2. Τὸ Πρωτοκολλητεῖον του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου ἀναλαμβάνει νὰ ἐξυπηρετῇ ὁ Πρωτοκολλητὴς του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων.

ΑΡΘΡΟΝ 8

1. Τὰ ἔξοδα λειτουργίας του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου ἐπωμίζεται τὸ Συμβούλιον τῆς Εὐρώπης. Κράτη μὴ μέλη του Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης προσχωρήσαντα ἐν τῷ παρόντι Πρωτοκόλλῳ θὰ συνεισφέρουν ἔναντι τῶν ἐξόδων τούτων κατὰ τρόπον ὅστις θέλει ἀποφασίζεται ὑπὸ τῆς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς κατόπιν συμφωνίας μετὰ τῶν Κρατῶν τούτων.

2. Τὰ μέλη του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου λαμβάνουν δι' ἑκάστην ἡμέραν ὑπηρεσίας ἀμοιβὴν ἣτις θέλει καθορίζεται ὑπὸ τῆς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς.

ΜΕΡΟΣ IV

ΑΡΘΡΟΝ 9

1. Πάν Κράτος δύναται, διά γνωστοποιήσεως άπευθυνομένης προς τόν Γενικόν Γραμματέα του Συμβουλίου της Εύρώπης κατά την στιγμήν της ύπογραφής του παρόντος Πρωτοκόλλου ή της καταθέσεως του οικείου αυτού έγγραφου έπικυρώσεως, άποδοχής ή προσχωρήσεως έν αύτῳ, νά δηλώσῃ ότι δέν δεσμεύεται υπό των Μερών II έως V του παρόντος Πρωτοκόλλου.

2. Η τοιαύτη γνωστοποιήσις δύναται ίδοτεδήποτε νά άνακληθῆ.

ΜΕΡΟΣ V

ΑΡΘΡΟΝ 10

1. Το παρόν Πρωτόκολλον είναι άνοικτόν δι' ύπογραφήν υπό των Κρατών-μελών του Συμβουλίου της Εύρώπης άτινα έχουν ύπογράψει την Σύμβασιν. Τοϋτο ύπόκειται εις έπικύρωσιν ή άποδοχήν. Τα έγγραφα έπικυρώσεως ή άποδοχής κατατίθενται παρά τῷ Γενικῷ Γραμματεῖ του Συμβουλίου της Εύρώπης.

2. Το παρόν Πρωτόκολλον άρχεται ίσχύον μετά παρέλευσιν τριών μηνών άπό της ήμερομηνίας καταθέσεως του πέμπτου έγγραφου έπικυρώσεως ή άποδοχής.

3. Έναντι του ύπογράφαντος Κράτους μεταγενεστέρως έπικυροῦντος ή άποδεχομένου, το παρόν Πρωτόκολλον άρχεται ίσχύον μετά παρέλευσιν τριών μηνών άπό της ήμερομηνίας της καταθέσεως του οικείου αυτού έγγραφου έπικυρώσεως ή άποδοχής.

4. Κράτος-μέλος του Συμβουλίου της Εύρώπης δέν δύναται νά έπικυρώσῃ ή άποδεχθῆ το παρόν Πρωτόκολλον χωρίς νά έχη έπικυρώσει ή άποδεχθῆ την Σύμβασιν.

ΑΡΘΡΟΝ 11

1. Κράτος ὅπερ έχει προσχωρήσει έν τῇ Σύμβασει δύναται νά προσχωρήσῃ έν τῷ παρόντι Πρωτοκόλλῳ μετά την έναρξιν ίσχύος αυτού.

2. Η τοιαύτη προσχώρησις πραγματοποιεῖται διά καταθέσεως παρά τῷ Γενικῷ Γραμματεῖ του Συμβουλίου της Εύρώπης ένός έγγραφου προσχωρήσεως ὅπερ παράγει έννομον άποτέλεσμα μετά παρέλευσιν τριών μηνών άπό της ήμερομηνίας καταθέσεως αυτού.

ΑΡΘΡΟΝ 12

Οὐδεμία έπιφύλαξις έν τῷ παρόντι Πρωτοκόλλῳ έπιτρέπεται.

ΑΡΘΡΟΝ 13

1. Πάν Συμβαλλόμενον Κράτος δύναται, καθ' ήν έκτασιν άφορᾷ εις έαυτό, νά καταγγείλῃ το παρόν Πρωτόκολλον διά γνωστοποιήσεως άπευθυνομένης προς τόν Γενικόν Γραμματέα του Συμβουλίου της Εύρώπης.

2. Η τοιαύτη καταγγελία παράγει έννομα άποτελέσματα μετά παρέλευσιν έξ μηνών άπό της ήμερομηνίας λήψεως της γνωστοποιήσεως ταύτης υπό του Γενικού Γραμματέως. Το Πρωτόκολλον, έν τούτοις θέλει συνεχίσει νά τυγχάνῃ εφαρμογῆς επί διαδικασιών εισαχθεισών συμφώνως προς τάς διατάξεις του Πρωτοκόλλου πρό της ήμερομηνίας καθ' ήν ή τοιαύτη καταγγελία παράγει άποτέλεσμα.

3. Καταγγελία της Συμβάσεως συνεπάγεται αυτόμάτως καί καταγγελίαν του παρόντος Πρωτοκόλλου.

ΑΡΘΡΟΝ 14

Ο Γενικός Γραμματεὺς του Συμβουλίου της Εύρώπης ὀφείλει νά γνωστοποιῆ προς τά Κράτη-μέλη του Συμβουλίου καί προς πάν Κράτος ὅπερ έχει προσχωρήσει έν τῇ Σύμβασει περι-

(α) έκάστης ύπογραφής του παρόντος Πρωτοκόλλου.

- (β) έκαστης καταθέσεως έγγραφου επικυρώσεως, αποδοχής ή προσχωρήσεως
- (γ) οίασδήποτε ημερομηνίας έναρξεως ισχύος του παρόντος Πρωτοκόλλου συμφώνως πρὸς τὰ ἄρθρα 10 καὶ 11 αὐτοῦ
- (δ) έκαστης γνωστοποιήσεως ληφθείσης κατ' ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ Μέρους IV, ὡς καὶ έκαστης ἀνακλήσεως πάσης τοιαύτης γνωστοποιήσεως
- (ε) έκαστης γνωστοποιήσεως ληφθείσης κατ' ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 13, ὡς καὶ τῆς ἡμερομηνίας καθ' ἣν ἡ τοιαύτη καταγγελία παράγει ἀποτέλεσμα.

Εἰς μαρτυρίαν τῶν ἀνωτέρω οἱ ὑπογεγραμμένοι, δεόντως πρὸς τοῦτο ἐξουσιοδοτημένοι, ὑπέγραψαν τὸ παρὸν Πρωτόκολλον.

Ἐγένετο ἐν Βασιλείᾳ, σήμερον τῇ 16ῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς Μαΐου, 1972, ἐν τῇ Ἀγγλικῇ καὶ Γαλλικῇ γλώσσῃ, ἀμφοτέρων τῶν κειμένων τούτων ὄντων ἐξ ἴσου αὐθεντικῶν, εἰς ἀπλοῦν ἰαντίγραφον ὅπερ θέλει παραμείνει κατατεθειμένον ἐν τοῖς ἀρχείοις τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης. Ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης θέλει διαβιβάσει κεκυρωμένα ἀντίγραφα τούτου εἰς ἐν ἕκαστον τῶν ὑπογραψάντων καὶ προσχωρησάντων Κρατῶν.